

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLMOUC o. p. s.

Katedra profesní přípravy

Markéta Dostálová

Posouzení kvality života v obci Olšovec

Appreciation of quality of life in village Olšovec

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Martin Fink

Olomouc

2015

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Posouzení kvality života v obci Olšovec“ zpracovala samostatně a použila jsem literaturu uvedenou v seznamu použitých pramenů a literatury, který je součástí této bakalářské práce.

Elektronická a tištěná verze diplomové práce jsou totožné.

V Olomouci

vlastnoruční podpis

Poděkování

Děkuji panu Mgr. Martinu Finkovi za velmi cenné připomínky, metodickou pomoc, konzultace, které mi při zpracování bakalářské práce poskytl. Dále děkuji starostovi obce Antonínu Folterovi a Ireně Kahánkové za poskytnutí údajů o obci a za vzájemnou spolupráci.

Obsah

Úvod.....	6
1 Cíl	7
2 Metody.....	8
Teoretická část	9
3 Obecné pojetí kvality života	9
3.1 Pojem kvality života.....	9
3.2 Dimenze kvality života.....	11
3.3 Faktory ovlivňující kvalitu života	13
3.4 Modely kvality života.....	14
3.5 Oblasti, indikátory a ukazatele měření kvality života	16
4 Problematika kvality života ve vztahu k obci se zaměřením na obec Olšovec	21
4.1 Kvalita života v obci z obecného hlediska	21
4.2 Kvalita života v obci Olšovec	22
Praktická část	24
5 Charakteristika obce	24
6 Průzkum.....	26
6.1 Metoda výběru a výběrový soubor.....	26
6.2 Definování cíle průzkumu.....	27
6.3 Formulace průzkumných hypotéz	27
6.4 Vyhodnocení výsledků průzkumu.....	28
6.4.1 Demografické údaje.....	28
6.4.2 Hodnocení kvality života obyvatel.....	32
6.5 Ověření průzkumných hypotéz	43
6.6 Návrhy a doporučení pro další rozvoj kvality života v obci Olšovec	48
Závěr	50

ANOTACE	52
Seznam použité literatury	54
Seznam příloh	57

Úvod

Bakalářskou práci se zaměřením na obec Olšovec a její kvalitu života jsem si vybrala z podstatného důvodu, a tím je skutečnost, že zde se svojí rodinou žiji a tato obec je mi velmi blízká. Myslím si, že dokážu popsat a vystihnout fungování obce, a to zejména jaké společenské a sportovní využití se zde pro občany nabízí a jaká je dostupnost do okolních měst. Protože zde žiji a vím, jaké má naše vesnice nedostatky, a znám případné stížnosti jednotlivých spoluobčanů, zajímá mě, zda se jednotlivé nedostatky projeví v mém dotazníkovém šetření, na jehož základě bych následně mohla předložit starostovi a zastupitelstvu obce možné návrhy, jak může obec přispět ke zlepšení kvality života svých obyvatel.

Bakalářské práce posoudí kvalitu života a specifické oblasti kvality života v obci, které ovlivňují kvalitu života občanů, a na základě výsledků práce bude podán návrh na praktické řešení dané problematiky v obci Olšovec.

Bakalářská práce bude pomyslně rozdělena na dvě části. V teoretické části bych ráda popsala, jak vnímám kvalitu života obecně. V praktické části se zaměřím na stručnou charakteristiku obce a dále se budu zabývat vyhodnocením spokojenosti obyvatel s kvalitou života. Měření kvality života v Olšovci bude uskutečněno pomocí dotazníkového šetření. Toto šetření bude spočívat ve zjištění spokojenosti obyvatel s kvalitou života v obci, možnostmi sportovního využití, spokojenosti se službami obecního úřadu a zdravotním střediskem a dále ve zjištění, jaké aktivity a události spoluobčanům nejvíce chybí. Dle zjištěných výsledků budou generovány návrhy pro starostu a zastupitelstvo obce, jak zlepšit kvalitu života v dané obci.

Jako výběrový soubor jsem si zvolila spoluobčany obce Olšovec starší 18 let. Cílový soubor zahrnuje 401 obyvatel a je tvořen ze 49 % ženami a z 51% muži.

Práce je rozdělena do 6 kapitol. První a druhá kapitola je věnována cíli práce a použitým metodám. V třetí kapitole se věnuji teorii kvality života, především samotnému pojmu, dimenzím a faktorům kvality života. Čtvrtá kapitola je zaměřena na vnímání kvality života ve vztahu k obci. V páté kapitole se zabývám charakteristikou obce. Šestá kapitola je věnována samotnému průzkumu kvality života a následnému vyhodnocení dotazníkové šetření. Šestá kapitola obsahuje doporučení pro budoucí rozvoj kvality života v obci Olšovec.

1 Cíl

Cílem bakalářské práce je na základě dostupných teoretických poznatků a realizace kvantitativního průzkumného šetření formou dotazníků posoudit kvalitu života obyvatel v konkrétní obci (Olšovec) a navrhnout doporučení pro zlepšení jejich kvality života.

2 Metody

Podklady na téma „Posouzení kvality života v obci Olšovec“ jsou rozděleny na teoretickou a praktickou část. Teoretická část podkladů je zpracována formou literární rešerše. Vychází z dostupných literárních, periodických, internetových a statistických zdrojů vztahujících se k problematice kvality života, a to jak v obecné rovině, tak v aplikované podobě na obec. Praktická část podkladů je založena na provedení kvantitativního průzkumu v podobě dotazníkového šetření s cílem zjištění kvality života obyvatel ve vybrané obci (Olšovec), na jehož základě budou navržena doporučení přispívající k rozvoji a zlepšení kvality života těchto obyvatel v dané obci.

Teoretická část

3 Obecné pojetí kvality života

Problematika zkoumání, měření a hodnocení kvality života pojímá z obecného hlediska nepřehledné množství společenských poznatků z celé řady vědních oborů, jako je například sociologie, psychologie, geografie, historie, farmacie, kriminologie, architektura, doprava, ekologie a mnoha dalších.¹ Na oblast kvality života je potřeba nahlížet z komplexního hlediska, neboť zde působí mnoho vnějších a vnitřních faktorů a činitelů, a to včetně jejich vzájemných kombinací více či méně ovlivňujících kvalitu života člověka.

3.1 Pojem kvality života

Zcela jednoznačné vymezení a definování pojmu kvality života není možné. Z tohoto důvodu lze v odborných literárních, periodických i internetových zdrojích nalézt velké množství definic kvality života, přičemž žádná z nich není obecně uznávaná a univerzální. Pojem „kvalita života“ je totiž v důsledku multidimenzionality a komplexnosti velice rozsáhlým a jen těžko uchopitelným termínem. Jednotlivé definice kvality života se tak od sebe vzájemně v menší či větší míře odlišují. Vymezení kvality života tak závisí na uchopení tohoto termínu samotným autorem definice, na zvolených indikátorech neboli ukazatelích kvality života, na způsobech měření kvality života a jiných faktorech. V následujícím textu je uveden výčet publikovaných definic, které odrážejí porozumění této problematice ze strany některých odborníků a vysvětlení tohoto terminologického výrazu z hlediska jeho obsahu:

- definice kvality života dle A. Szaláie:

„Kvalita života se týká míry dokonalosti nebo uspokojivého charakteru života. Spokojenost se životem je určena na jedné straně objektivními faktory a na straně druhé subjektivními faktory.“²

- definice kvality života dle Světové zdravotnické organizace (World Health Organization – WHO):

¹ Srov. *Quality of Life Indicators and The DHC* [online] [cit. 2014-12-06].

² SZALAI, Sándor a ANDREWS, Frank. *The Quality fo life: komparative studies*. s. 7.

„Kvalita života je individuální vnímání své pozice v životě v kontextu kultury a hodnotových systémů, v nichž žijeme, a ve vztahu k cílům, očekáváním, standardům a obavám.“³

- definice kvality života dle E. Dienera a E. Suha:

„Kvalita života je spokojenost se životem.“⁴

- definice kvality života dle H. Vaňurové a P. Mühlpachra:

„Kvalita života jako taková neexistuje. Význam nabývá jedině, je-li vymezeno prostředí, ve kterém je měřena. Kvalita života musí být vždy ve spojení s řešením otázky jaká kvalita a pro koho.“⁵

- definice kvality života dle I. Andráška:

„Kvalita života je kvalitativní ohodnocení lidského života, v subjektivní rovině vyjádřeno jako pocit štěstí nebo spokojenosti, které je výsledkem vlivu a vzájemné interakce externích (environmentálních, ekonomických a sociálních) a interaktivních (psychologických) faktorů na život.“⁶

Výše uvedené definice kvality života představují pouhé příklady vymezení tohoto pojmu. Vzhledem k rozsahu nelze prezentovat všechny dostupné definice kvality života od prvopočátků zkoumání této problematiky až do dnešní doby. Nutno tedy podotknout, že se v žádném případě nejedná o kompletní přehled vymezení tohoto pojmu. Jedná se spíše o jakési naznačení pojetí kvality života dle různých autorů. V jednotlivých definicích jsou využívány i jiné pojmy, které kvalitě života z hlediska obsahu odpovídají a které jsou s kvalitou života ve vzájemném vztahu (popř. které jsou s kvalitou života zaměňovány). Rovnocennou náhradou pojmu „kvalita života“ bývají zejména tyto výrazy: „zdraví“, „obyvatelnost“, „blaho“, „kvalita městského prostředí“,

³ World Health Organization [online] [cit. 2014-12-06].

⁴ DIENER, Ed a Eunkook SUH. Measuring Quality Of Life: Economic, Social, and Subjective Indicators. In *Social Indicators Research*, s. 189.

⁵ VAĎUROVÁ, Helena a MÜHLPACHR, Pavel. *Kvalita života: Teoretická a metodologická východiska*. s. 12.

⁶ ANDRÁŠKO, Ivan. *Vnútorná štruktúra mesta z hľadiska kvality života*. Dizertačná doktorandská práca (PhD.). s. 207.

„trvalá udržitelnost,“ „spokojenost se životem,“ „štěstí,“ „kvalita místa,“ „životní úroveň“^{7 8}, příp. jiné pojmy.

3.2 Dimenze kvality života

Obecně je uznáván tzv. duální charakter kvality života, jehož problematika je velmi často spojována s nalézáním vztahu mezi dvěma dimenzemi – tj. mezi podmínkami prostředí a reakcemi lidí na tyto podmínky. Pojmenování těchto dvou dimenzí však není nikterak jednotné. Obecně jsou tyto dimenze nazývány jako „kvalita prostředí“ a „lidské blaho.“ Kvalita prostředí představuje objektivní složku kvality života a lidské blaho je jeho subjektivní složkou. Na základě toho lze rozlišit dvě základní dimenze kvality života, a to objektivní a subjektivní, čímž se rozumí, že kvalita života představuje kombinaci objektivního a subjektivního posouzení nejrůznějších oblastí lidského života.

Objektivní dimenzí kvality života se rozumí soubor ekonomických, zdravotních, sociálních a environmentálních podmínek ovlivňujících život člověka⁹. Za objektivní dimenze kvality života jsou považovány atributy, jež je možné jednoznačným a přímým způsobem měřit – kupříkladu příjem, vlastnictví hmotných statků, počet návštěv u lékaře za kalendářní rok a jiné. Objektivní dimenze kvality života lze pozorovat současně u většího počtu jedinců s cílem odhadu frekvence či kvantity – výslednými ukazateli objektivní dimenze kvality života tak může být např. index ekonomické produkce, míra gramotnosti, stupeň postižení a další. K těmto účelům není zapotřebí subjektivního posouzení kvality života.¹⁰ S objektivními dimenzemi kvality života je možné se setkat ve větší míře než se subjektivními. Objektivní roviny kvality života slouží k využívání výsledků studií o této problematice v praxi.

⁷ Srov. IRA, Vladimír a ANDRÁŠKO, Ivan. Kvalita života z pohľadu humánnej geografie. In *Geografický časopis*, s. 161 – 162.

⁸ Srov. VAN KAMP, Irene, LEIDERMEIJER, Kees, MARSMAN, Gooitske, DE HOLLANDER, Augustinus. *Urban environmental quality and human well-being: Towards a conceptual framework and demarcation of concepts; a literature study*. In *Landscape and Urban Planning*, s. 5 – 18.

⁹ Srov. VAĐUROVÁ, Helena a MÜHLPACHR, Pavel. *Kvalita života: Teoretická a metodologická východiska*. s. 17.

¹⁰ Srov. DŽUKA, Josef. *Psychologické dimenzie kvality života*. s. 336.

Subjektivní dimenze kvality života je založena na sebehodnocení tzv. implicitních kritérií. Podstatou této složky je vnímání sama sebe ze strany člověka a jeho postavení ve společnosti v souvislosti s jeho kulturou a hodnotovým systémem. Subjektivní dimenze kvality života představuje všeobecnou spokojenost člověka s vlastním životem. Subjektivní dimenze kvality života je pocíťována vždy konkrétními jedinci. Spokojenost s vlastním životem je ovlivněna osobními cíli člověka, jeho očekáváním, zájmy, názory, postoji, pocity, zkušenostmi a dalšími aspekty. Jako příklad subjektivní dimenze kvality života lze uvést pocit fyzického zdraví či naopak nemoci, pocity štěstí, spokojenost se zaměstnáním, pocit bezpečí apod. Na základě této dimenze bude sestaven dotazník zaměřený na subjektivní stránku kvality života obyvatel v Olšovci.

Lze rozlišit také další dimenze kvality života: V prvním případě se jedná o statickou a dynamickou složku kvality života. Statická dimenze kvality života je vztažena ke konkrétnímu časovému údaji – kupříkladu „kvalita života obyvatel obce Olšovec v posledním desetiletí.“ Ve druhém případě se jedná o deskriptivní a preskriptivní rovinu kvality života. Deskriptivní dimenze kvality života popisuje existující / aktuální stav. Naproti tomu preskriptivní rovina kvality života představuje stav budoucí či stav očekávaný (resp. toužebný).¹¹

Dimenze kvality života lze dále charakterizovat následujícími čtyřmi hierarchicky odlišnými sférami:

- makro-rovina,

V této rovině je problematika kvality života vztažena k velkým společenským celkům (tj. určitého státu či světadílu). Makro-rovina kvality života představuje nejhlubší zamyšlení nad oblastí kvality života – absolutní smysl života. V rámci této dimenze kvality života je tato problematika často nedílnou součástí politických programů (kupříkladu lze uvést oblast boje proti terorismu, hladomoru, epidemiím a další).

- mezo-rovina,

Tato dimenze je zaměřena na kvalitu života tzv. malých sociálních skupin – např. ve školních či zdravotních zařízeních, v domovech důchodců, ve firmách a jiných institucích. Kromě ohledu na morální hodnotu lidského života zde významnou úlohu

¹¹ Srov. *Kvalita života: Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví* [online] [cit. 2014-12-19]

hraje sociální klima, interpersonální vztahy (tj. vzájemné vztahy mezi lidmi), sdílení hodnot, uspokojování základních potřeb každého člena příslušné skupiny a jiné.

- osobní / personální rovina,

Definování této dimenze kvality života je zcela jednoznačné, neboť v popředí zájmu stojí jednotlivec – individuum (jako např. pacient, obyvatel obce, zaměstnanec atd.). Kvalita života je v tomto případě posuzována na základě osobního / subjektivního hodnocení zdravotního stavu člověka, vnímání jeho bolesti, spokojenosti, nadějí apod. Protože tyto informace mají čistě subjektivní charakter, na posouzení kvality života se odrážejí také osobní hodnoty člověka, jeho představy, očekávání, přesvědčení a jiné. Tyto faktory mohou mít výrazný vliv na kvalitu života.¹²

- tělesná / fyzická existence.

Tělesná neboli fyzická existence představuje sledované chování ostatních lidí, jež lze objektivními způsoby měřit a porovnávat. Příkladem této dimenze kvality života může být např. chůze pacienta před a po ortopedické operaci. Objektivita a možnost měření však nejsou dostačující pro nutnou hlubší koncepci kvality života.^{13 14}

3.3 Faktory ovlivňující kvalitu života

Problematika kvality života je velice rozsáhlá. Její součástí jsou materiální, psychologické, sociální, spirituální a množství jiných podmínek, které jsou nezbytné pro zdravý a šťastný život člověka. Kvalitu života ovlivňuje celá řada faktorů, které člověku dávají možnost žít ve společnosti. Tyto faktory lze rozdělit na vnitřní a vnější. Z komplexního hlediska je při pohledu na život nutno přihlížet k oběma těmto faktorům ovlivňujícím kvalitu života.

Vnitřní faktory ovlivňující kvalitu života představují „*tělesné zdraví (soulad a výkonnost tělesných funkcí, převládá docilování rovnováhy mezi nároky a výkony tělesných funkcí), duchovní smysl (účinné uplatňování vůle a svědomí, převládá uplatňování odvahy při volbě a uskutečňování hodnot ve světě) a duševní štěstí (radost*

¹² Srov. DVOŘÁKOVÁ, Zuzana, DUŠKOVÁ, Lucie, SVOBODOVÁ, Lenka a kolektiv. *Svět práce a kvalita života: Vliv změn světa práce na kvalitu života*. s. 42.

¹³ Srov. VAĐUROVÁ, Helena a MÜHLPACHR, Pavel. *Kvalita života: Teoretická a metodologická východiska*. s. 17.

¹⁴ Srov. MOŽNÝ, Ivo. *Česká společnost: Nejdůležitější fakta o kvalitě našeho života*. s. 67.

ze života a úspěšnost v něm, převládá prosazování převahy vlastních záměrů vůči prostředí).“¹⁵ Vnitřní faktory, které ovlivňují kvalitu života člověka (resp. dimenze lidského života, včetně jejich motivačních vodítek, hodnotového zacílení ve vztahu člověka k sobě samému a k okolnímu světu), jsou graficky znázorněny (viz obrázek 1 příloha, str. 57). Vnějšími faktory ovlivňujícími kvalitu života se rozumí existenční podmínky. K těmto faktorům patří ekologické, společensko-kulturní, výchovně-vzdělávací, pracovní, ekonomické a materiálně-technické činitele. Vnější faktory ovlivňující kvalitu života z hlediska obsahu odpovídají objektivní dimenzi kvality života.¹⁶ (viz podkapitola 3.2 výše).

Při zkoumání kvality života je nezbytné dále přihlížet k vývoji společnosti, změnám v prostoru a čase, civilizačním změnám, působení náboženství a dalším hlediskům, která s tímto souvisejí.¹⁷

3.4 Modely kvality života

Problematika měření kvality života není jednoduchou záležitostí. Z hlediska komplexního přístupu ke kvalitě života lze konstatovat, že její přímé měření není možné. I přesto však existují teoretické koncepty (tzv. modely kvality života), jejichž cílem je pojetí celé této oblasti. O vytvoření komplexního modelu kvality života se již snažila celá řada odborníků. Vybrané modely kvality života jsou předmětem následujícího textu.

Za komplexní model kvality života lze považovat model Davida Felceho a Jonathana Perryho (rok 1995) – (viz obrázek 2 příloha, str. 58). V jejich modelu kvality života jsou zohledněny subjektivní dimenze každého člověka za současného vlivu vnějších faktorů na dílčí složky zkoumaných činitelů.

Velmi podobný model kvality života (viz obrázek 3 příloha, str. 59) byl navržen Landesmanem (rok 1986). V rámci tohoto modelu je kvalita života vymezena kombinací životních podmínek a osobní spokojenosti člověka dle stupnice významnosti.

Dalším komplexním modelem kvality života je model D. Kováče (viz tabulka 1 níže). Tento model zahrnuje tři roviny, a to bazální neboli všelidskou, individuálně-

¹⁵ PAYNE, Jan a kolektiv. *Kvalita života a zdraví*. s. 123.

¹⁶ Srov. PAYNE, Jan a kolektiv. *Kvalita života a zdraví*. s. 207.

¹⁷ Srov. PAYNE, Jan a kolektiv. *Kvalita života a zdraví*. s. 210.

specifickou neboli civilizační a kulturně-duchovní neboli elitní. Každá z těchto rovin je složena z celkového počtu šesti složek.

Mezi nejznámější modely kvality života patří model Centra pro podporu zdraví, které bylo založeno při Univerzitě Toronto v Kanadě – viz tabulka 2 níže. Podstatou tohoto modelu kvality života je holistický přístup. Součástí modelu jsou tři základní domény a devět poddomén. Opravdová kvalita života člověka je dle tohoto modelu stanovena vlastní důležitostí dílčích domén a rozsahem, v němž u jedince dochází k jejich naplňování ve skutečném životě. Důraz je kladen na možnosti, příležitosti a omezení, jež jsou přítomny v životě každého člověka a jež jsou odrazem vzájemného působení mezi jedincem a prostředím.¹⁸

Tabulka 1: Model kvality života dle D. Kováče¹⁹

Smysl života		
	Bezproblémové stárnutí	
	Úroveň kultivace osobnosti	
	Společenské uznání	
	Podpora závislým	
	Podpora života	
	Univerzální altruismus	
Axiologické styly (dionýsovský, apolonský), životní styly (celibát, workoholismus), ideové styly (dogmatismus, liberalismus), kognitivní styly	Pevné zdraví Prožívání životní spokojenosti Uspokojivé sociální prostředí Úroveň společenského vývoje Přátelské prostředí Úroveň znalostí a kompetencí	Vášeň (sexuální, hráčská, cestování), koníčky (sport, tvořivost), zájmy (o věci, lidi, ideje)
	Dobrý fyzický stav Normální psychický stav Vyrůstání ve funkční rodině Odpovídající mater.-sociální zabezpečení Život chránící životní prostředí Získání schopností a návyků pro přežití	

¹⁸ Srov. ŠUBRT, Jiří a kolektiv. *Soudobá sociologie III. Diagnózy soudobých společností*. s. 134.

¹⁹ ŠUBRT, Jiří a kolektiv. *Soudobá sociologie III. Diagnózy soudobých společností*. s. 133.

Tabulka 2: Model kvality života dle Centra pro podporu zdraví Univerzity Toronto v Kanadě²⁰

BÝT (BEING) – osobní charakteristiky člověka	
Fyzické bytí	Zdraví, hygiena, výživa, pohyb, odívání, celkový vzhled
Psychologické bytí	Psychologické zdraví, vnímání, cítění, sebeúcta, sebekontrola
Spirituální bytí	Osobní hodnoty, přesvědčení, víra
PATŘIT NĚKAM (BELONGING) – spojení s konkrétním prostředím	
Fyzické napojení	Domov, škola, pracoviště, sousedství, komunita
Sociální napojení	Rodina, přátelé, spolupracovníci, sousedé (užší napojení)
Komunitní napojení	Pracovní příležitosti, odpovídající finanční příjmy, zdravotní a sociální služby, vzdělávací, rekreační možnosti a příležitosti, společenské aktivity (širší napojení)
REALIZOVAT SE (BECOMING) – dosahování osobních cílů; naděje a aspirace	
Praktická realizace	Domácí aktivity, placená práce, školní a zájmové aktivity, péče o zdraví, sociální začleňování
Volnočasové realizace	Relaxační aktivity podporující redukci stresu
Růstová realizace	Aktivity podporující zachování a rozvoj znalostí a dovedností, adaptace na změny

3.5 Oblasti, indikátory a ukazatele měření kvality života

V souvislosti s kvalitou života je nejdůležitější zaměřit pozornost na jednotlivé oblasti. Kvalita života představuje totiž souhrn oblastí. Tento souhrn oblastí bývá také označován jako domény kvality života. Rovněž bývají oblasti / domény kvality života dále nazývány jako komponenty, složky či aspekty kvality života. Každá dílčí oblast kvality života je parciální složkou a součástí života jedince, která je ohodnocena pomocí vybraných druhů ukazatelů. V souvislosti s oblastmi kvality života je nejvýznamnější stanovení domén, jež jsou pro jedince nejdůležitější (to znamená, které z domén každodenního života jedince jsou rozhodující z hlediska ovlivňování jeho kvality). V podstatě lze říci, že existuje zcela neomezený souhrn oblastí ve vztahu ke kvalitě života. Někteří autoři považují za podstatné domény kvality života zejména „*fyzické blaho (zdraví), materiální blaho (finanční zabezpečení), sociální blaho (mezilidské vztahy), rozvoj a aktivitu (vlastní schopnosti) a emocionální blaho (emoce)*“.²¹ Odborníci obecně zastávají názor, že počet oblastí kvality života není natolik významný jako porozumění tomu, že kterýkoliv navržený model kvality života musí

²⁰ ŠUBRT, Jiří a kolektiv. *Soudobá sociologie III. Diagnózy soudobých společností*. s. 135.

²¹ FELCE, David a PERRY, Jonathan. Quality of life: Its definition and Measurement. In *Research in Developmental Disabilities*, s. 51 – 56.

korespondovat s multidimenzionální povahou kvality života. Rovněž musí být akceptována skutečnost povědomí lidí o tom, co je pro ně samé významné, a v neposlední řadě i to, že hlavní specifika kteréhokoliv souboru oblastí kvality života musí představovat souhrnný komplex.²² Oblasti neboli domény kvality života se prolínají s již jednou zmíněnými ukazateli / indikátory kvality života. Dílčí ukazatele kvality života představují hlavní nástroje pro hodnocení oblastí, které s ní souvisejí. Volba domén výzkumů a průzkumu stanovuje také ukazatele, které v nich budou využity. V souvislosti s výběrem ukazatelů lze rozlišit dvě kritéria, a to formální a obsahové. Předpokladem formálního kritéria volby ukazatelů je splnění hlavních podmínek, k nimž patří kvantifikovatelnost, statistická sledovanost v rámci delších časových intervalů, požadovaná výpovědní schopnost z hlediska rozlišování a vyloučení duplicity. Obsahové kritérium závisí na způsobu porozumění kvalitě života.²³ Nejčastěji se důležitost či význam vybraných ukazatelů vyjadřuje přisouzením váhy. V souvislosti s obsahovým kritériem lze uvést skutečnost, že nejrůznější koncepty kvality života s sebou přinášejí odlišné počty oblastí / domén kvality života, jež se na ní podílejí.

Ke zkoumání kvality života přispěl v 90. letech 20. století (konkrétně v roce 1995) projekt Světové zdravotnické organizace. Kvalita života člověka spočívá v chápání jeho postavení v životě v souvislosti s kulturou a hodnotovým systémem, ve kterém žije, a to ve spojitosti k jeho cílům, očekáváním, zájmům a požadavkům. Předpokladem takového pojetí je podíl šesti základních domén na kvalitě života: „*tělesné zdraví, psychické funkce, úroveň nezávislosti, sociální vztahy, prostředí a spiritualita (náboženství, osobní přesvědčení)*“.²⁴ Zároveň platí, že každá z těchto oblastí kvality života má odlišný počet indikátorů.

Dále lze uvést tzv. Schalockův koncept kvality života z roku 1996. Podstatou tohoto pojetí kvality života je obsahová analýza šestnácti publikovaných studií zabývajících se oblastmi individuální kvality života. V rámci těchto studií bylo objeveno 125 indikátorů, z nichž většina (přibližně 74,4 %) byla vztažena k následujícím osmi hlavním oblastem kvality života: k emocionální pohodě, k mezilidským vztahům, k materiální spokojenosti, k osobnímu rozvoji, k fyzické spokojenosti, k sebeurčení,

²² Srov. SCHALOCK, Robert. The concept of quality of life: what we know and do not know. In *Journal of Intellectual Disability Research*, s. 203 - 207.

²³ Srov. IRA, Vladimír. *Ludia, geografické prostredie a kvalita života*, s. 13.

²⁴ *World Health Organization*, [online] [cit. 2014-12-06].

k sociální inkluzi a k právu (viz tabulka 3 níže). Každá z oblastí kvality života může být považována za souhrn jistých prvků. Indikátory kvality života se týkají charakteristického chápání, chování, podmínek či okolností naznačujících spokojenost a pohodu člověka. Indikátory slouží k operacionalizaci a měření kvality života.²⁵

Tabulka 3: Domény, indikátory a deskriptory kvality života dle R. Schalocka²⁶

Domény kvality života	Indikátory a deskriptory kvality života
Emocionální pohoda	Spokojenost (zdroje uspokojení, nálady, požitky / prožitky radosti) Sebepojetí (identita, sebeúcta) Osvobození od stresu (jeho předvídatelnost, kontrola)
Mezilidské vztahy	Interakce (sociální síť, sociální kontakty) Vztahy (rodina, přátelé, vrstevníci) Podpora (emocionální, fyzická, finanční, zpětná vazba)
Materiální spokojenost	Finanční status (příjem, dávky / důchod aj.) Zaměstnání (pracovní status, pracovní prostředí) Bydlení (typ bydlem, vlastnictví)
Osobní rozvoj	Vzdělání (dosažené vzdělání, společenské postavení) Osobní kompetence (kognitivní, sociální, praktické) Výkonnost (úspěšnost, produktivita)
Fyzická spokojenost	Zdraví (fungování, symptomy, výživa, cvičení) Každodenní aktivity (sebeobslužné dovednosti, mobilita) Volný čas (rekreace, záliby a koníčky)
Sebeurčení	Autonomie (osobní kontrola) Osobní cíle a hodnoty (přání, očekávání) Rozhodování (příležitosti, možnosti volby, preference)
Sociální inkluze	Zapojení se do komunity a participace

²⁵ Srov. SCHALOCK, Robert. *Quality of Life, Vol. 1: Conceptualization and Measurement*. s. 83.

²⁶ SCHALOCK, Robert. *Quality of Life, Vol. 1: Conceptualization and Measurement*. s. 118.

	Zastávaná role v komunitě (příspěvatel, dobrovolník) Sociální podpora (služby, sociální síť)
Práva	Lidská (respekt, důstojnost, rovnost) Legislativní (občanská práva a povinnosti, přístup ke zdrojům, spravedlivé zacházení s lidmi)

Kromě výše uvedených oblastí, ukazatelů a indikátorů kvality života lze uvést také další kategorizace. Jednou z nich jsou ukazatelé / indikátory kvality života dle Hancocka z roku 2000 (viz tabulka 4 níže). Tento autor přiřadil ke každému indikátoru kvality života zdroj, z něhož lze ve zkoumané doméně kvality života k získání všech nutných informací čerpat. Tento autor dále poukázal na skutečnost, že samotné indikátory kvality života nejsou dostačující, neboť nezbytný je proces vývoje a užívání ukazatelů kvality života.²⁷

Tabulka 4: Ukazatelé / indikátory kvality života dle Hancocka²⁸

Vnímání individuální kvality života
Štěstí
Spokojenost se životem
Zdraví
Objektivní posouzení kvality života
Funkční posouzení / fyzické hodnocení
Stupeň gramotnosti / vzdělání
Vnímání kvality života obce
Kvalita / bezpečnost / zdravotní stav obce
Účast na společenském životě
Vliv na společenský život

²⁷ Srov. *Quality of Life Indicators and The DHC. Legislative Assembly of Ontario* [online] [cit. 2014-12-06].

²⁸ *Quality of Life Indicators and The DHC* [online] [cit. 2014-12-06].

Stav v obci
Ekonomické indikátory
Sociální indikátory
Indikátory životního prostředí
Výkon vlády, účast na volbách
Celkový zdravotní stav obyvatelstva/rozvoj lidských zdrojů

V podmínkách České republiky byly publikovány indikátory kvality života dle autorů J. Čáslavky, T. Háka, V. Třebického a S. Kutáčka (viz tabulka 1 příloha, str. 60-62). Tato klasifikace indikátorů kvality života uvedla seznam ukazatelů kvality života, které se vyskytují v největší míře a které představují rozhodující domény kvality života na mezinárodní, národní a lokální úrovni.

4 Problematika kvality života ve vztahu k obci se zaměřením na obec Olšovec

V souladu s tématem podkladů je pozornost věnována především problematice kvality života ve vybrané obci. Pro tyto účely (a dále také pro účely praktické části podkladů) byla vybrána obec Olšovec.

4.1 Kvalita života v obci z obecného hlediska

Jak již bylo naznačeno výše (konkrétně v podkapitole 3.5 týkající se oblastí, indikátorů a ukazatelů měření kvality života), kromě vnímání individuální kvality života lze posuzovat také kvalitu života v obci – viz ukazatele / indikátory kvality života dle Hancocka uvedení v tabulce 4 (strana 19-20). Na kvalitu života se nemalou měrou může tedy podílet také geografie. Mnoho autorů je přesvědčeno o tom, že problémy v životě člověka jsou totiž velice úzce spjaty právě s geografii. Další odborníci v souvislosti s kvalitou života přímo zdůrazňují geografickou dimenzi kvality života. Z tohoto důvodu je nutné zahrnutí prostorového hlediska do oblasti kvality života. I. Andráško uvádí, že ke změně kvality života nedochází jen „od člověka ke člověku“, nýbrž rovněž „od místa k místu.“²⁹ Prostory lidí pro život tak mohou být velice odlišné. K vymezení plochy, kde dochází k setkání a koncentraci každodenních lidských činností, může dojít různými způsoby. V této souvislosti lze hovořit o zkoumání kvality života lidí, kteří žijí ve specifickém prostředí (tj. ve městě, v obci, v regionu apod.). Dle geografických schopností lze poté analyzovat hlediska daného území, a to včetně územních variací a procesů, čímž je možné dospět k syntéze získaných znalostí. Důležitost geografie v této souvislosti závisí na schopnosti posouzení prostorové rozdílnosti určitých území s ohledem na kvalitu života.³⁰ Na tuto problematiku lze pohlížet také v opačném slova smyslu – tj. úloha kvality života v oblasti geografie.³¹ Výzkumy kvality života byly do oblasti geografie zařazeny již v minulosti (zvláště v 60. a 70. letech 19. století). Převážně se jednalo o výzkumy zabývající se životní úrovní. Velmi důležité byly rovněž výzkumy sociálních podmínek v městských oblastech. Postupem času byly zkoumány také další indikátory kvality života –

²⁹ Srov. ANDRÁŠKO, Ivan. The role and status of geography in the quality of life research. s. 210 - 215.

³⁰ Srov. ANDRÁŠKO, Ivan. *Vnútorná štruktúra mesta z hľadiska kvality života*. s. 107.

³¹ Srov. ANDRÁŠKO, Ivan. The role and status of geography in the quality of life research. s. 210.

kupříkladu finanční / ekonomické ukazatele, jejichž výsledkem byly výpočty různých indexů, jež popisovaly blahobyt lidí. Kvalita života v geografii je tedy dle její struktury a rozložení rozhodující doménou studií v geografii, přičemž jejich hlavním cílem je zkoumání vztahu mezi lidmi a jejich prostředím.³²

4.2 Kvalita života v obci Olšovec

První písemná zmínka o obci Olšovec pochází z roku 1548. V rámci integrace obcí, která proběhla v roce 1976, byla obec Olšovec připojena k Hranicím a stala se tak jejich místní částí. V červenci roku 1981 byl slavnostně posvěcen školní prapor obce. Opravdový obecní prapor a znak dostala obec Olšovec až roku 1998, a to na základě obecního zastupitelstva. Navrhovatelem obecního praporu a znaku je Jiří Louda z Olomouce. Po projednání jeho návrhu byl bývalým předsedou Poslanecké sněmovny (a současným prezidentem) České republiky Milošem Zemanem obci Olšovec udělen obecní prapor a znak. Obec Olšovec se opět osamostatnila až v roce 1991. Tehdy se v obci nacházelo 122 domů, v nichž žilo 447 obyvatel. Roku 1998 došlo ke slavnostnímu předání obecního praporu a znaku starostovi obce Olšovec (panu Miloši Martínkovi).

Obec Olšovec se nachází v Olomouckém kraji, v okrese Přerov. Je rozdělena na 2 části (Boňkov a Olšovec). Katastrální výměra obce Olšovec je 8,3 km². Leží v nadmořské výšce 292 m. n. m. a v současné době má přibližně 494 obyvatel (tento údaj je platný ke 2. březnu 2015). Průměrný věk obyvatel je 37,7 let. V obci Olšovec se nachází zdravotnické zařízení, základní a mateřská škola.³³ Nejbližší pošta a policie sídlí v Hranicích. V obci však stále chybí kanalizace (čistička odpadních vod). Zastupitelstvo Olšovce je složeno z 9 členů (včetně starosty a místostarosty obce). Obecní úřad je dále tvořen těmito výbory – výborem finančním, kontrolním, stavebním, výborem životního prostředí a veřejného pořádku a v neposlední řadě výborem školství, kultury a sportu. V obci Olšovec je vybudován kulturně-sportovní areál zvaný "Rybníček". Zde se konají taneční zábavy a diskotéky, hasičské soutěže pro mládež a dospělé. V obci se nachází rovněž knihovna, která je majetkem obce. Nákup nových knižních a jiných titulů, včetně jejich odborného zpracování, má v kompetenci Městská knihovna v Hranicích.

³² Srov. ANDRÁŠKO, Ivan. *Vnútorná štruktúra mesta z hľadiska kvality života*. s.113.

³³ Srov. *Obec Olšovec [online]* [cit. 2014-12-28].

Knihovna v Olšovci disponuje 1 700 svazky. Nachází se zde několik spolků a klubů – kupříkladu SDH Olšovec, MO ČRS, SK Olšovec a Společnost PATRIOT.³⁴

³⁴ Srov. *Obec Olšovec* [online] [cit. 2014-12-28].

Praktická část

5 Charakteristika obce

Název obce: Olšovec

Okres: Přerov

Katastrální rozloha: 830,8 ha

Počet obyvatel ke 2. 3. 2015: 494 obyvatel

Míra nezaměstnanosti v %: 10,1³⁵

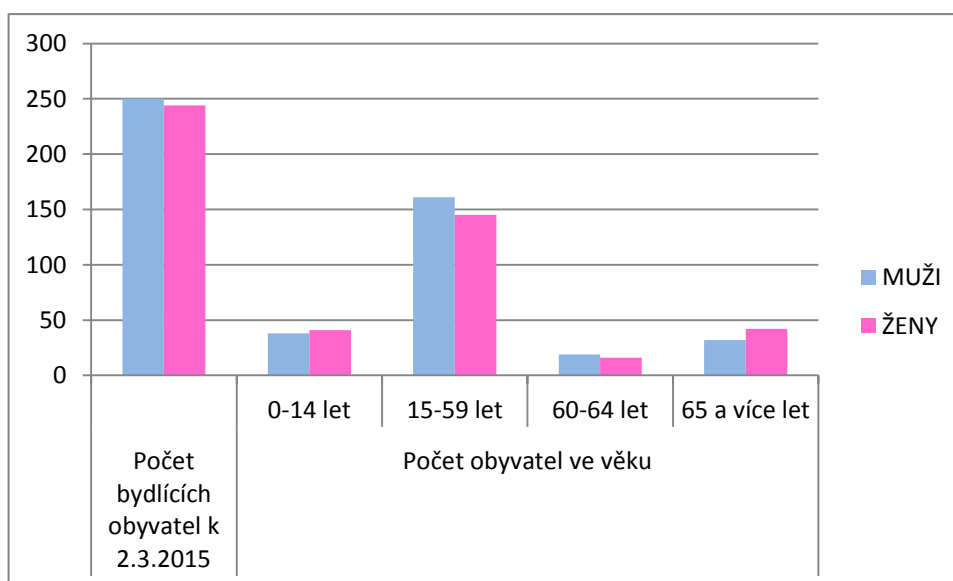
Tabulka 5: Počet obyvatel

	Počet bydlících obyvatel ke 2. 3. 2015	Počet obyvatel ve věku			
		0-14 let	15-59 let	60-64 let	65 a více let
Celkem	494	79	306	35	75
Muži	250	38	161	19	32
Ženy	244	41	145	16	42

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ

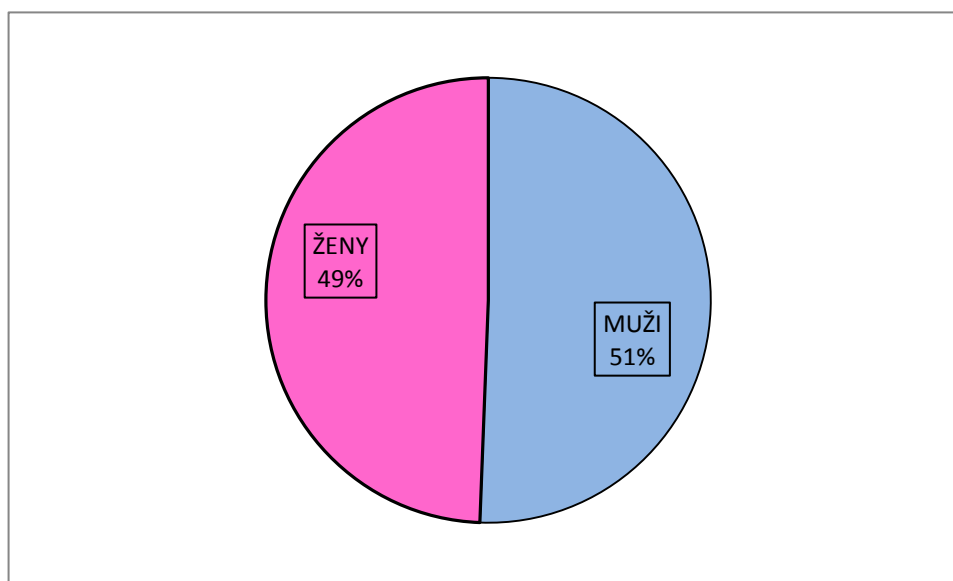
³⁵ Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ v Olomouci [online] [cit. 2015-2-28].

Graf 1: Počet obyvatel

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ

Graf 2: Struktura obyvatel dle pohlaví

Zdroj: Vlastní zpracování

6 Průzkum

Cílem praktické části bakalářské práce je vyhodnotit subjektivní stránku kvality života obyvatel pomocí dotazníkového šetření. K průzkumu jsem si vybrala obyvatele obce Olšovec. Cílový soubor zahrnoval 494 obyvatel. Z tohoto souboru byli vybráni obyvatelé podle věkové struktury a následně byli přerozděleni do dvou stanovených skupin.

Okruh zkoumané problematiky u respondentů je vyjádřením vlastního názoru a postojů ke kvalitě života ve vesnici. Připravila jsem jeden typ dotazníku pro dvě zmíněné věkově odlišné skupiny. Dotazníkové šetření jsem se rozhodla administrovat osobně, především díky lepší návratnosti, rychlejší zpětné vazbě, získání objektivních názorů a celkové efektivitě průzkumu. Samotné dotazníkové šetření proběhlo v měsíci únoru a březnu roku 2015.

6.1 Metoda výběru a výběrový soubor

Objektem empirického šetření byli obyvatelé obce. Z jejich seznamu byly vypuštěny osoby mladší 18 let. Zbylá část obyvatel na seznamu byla rozdělena do dvou skupin dle věkové struktury. První skupinu pojmenovanou ekonomicky aktivní tvoří obyvatelé ve věkovém rozmezí od 18 – 59 let. Druhou skupinou byli senioři ve věku 60 let a víc. Nejstarším respondentem dotazníkového šetření je obyvatelka ve věku 94 let.

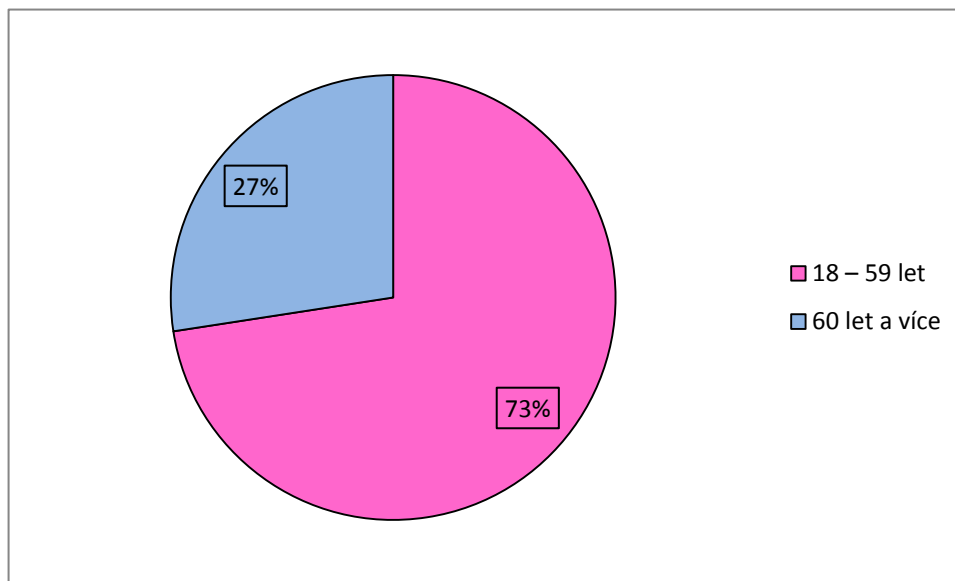
Celkem bylo osloveno 494 obyvatel pomocí obecního rozhlasu a obecní nástěnky u obchodu. Pro tento výzkum bylo možné využít z celkového počtu 401 obyvatel. Dotazník vyplnilo 325 obyvatel, které jsem náhodně vybrala.

Obec celkem obyvatel: 494

Obyvatelé ve věku (0 – 17 let): 93

Celkem počet možných respondentů: $494-93=401$

Graf 3: Možný výběrový soubor ze 401 respondentů

Zdroj: Vlastní zpracování

Růžově znázorněná plocha je specifická skupina ve věkovém rozmezí 18-59 let, celkový možný počet respondentů z této skupiny je 291. Modrá plocha reprezentuje skupinu obyvatel ve věku 60 let a více, možný počet činí 110 obyvatel.

6.2 Definování cíle průzkumu

Hlavním cílem praktické části bakalářské práce je vytvořit a vyhodnotit průzkum s mírou spokojenosti/nespokojenosti obyvatel s kvalitou života ve vybrané obci. Dílčím cílem je postihnout aktuální stav spokojenosti občanů s kvalitou života, následně samotným občanům, starostovi a zastupitelstvu obce navrhnout některá řešení do budoucna.

6.3 Formulace průzkumných hypotéz

Pro empirickou část jsem stanovila tyto hypotézy:

- Hypotéza H1: Spokojenost s možnostmi zapojení do společenského dění se liší dle věkové struktury a pohlaví.
- Hypotéza H2: Nespokojenost se životním prostředím je vyšší u obyvatel s vyšším vzděláním.
- Hypotéza H3: Spokojenost s možnostmi sportovního využití obce se liší dle věkových skupin.

- Hypotéza H4: Větší nespokojenost se projeví u obyvatel do 59 let (skupina ekonomicky aktivní).
- Hypotéza H5: Starosta obce se domnívá, že občané jsou nadměru spokojeni se službami obecního úřadu. Výzkum si tuto domněnku potvrdí nebo vyvrátí.
- Hypotéza H6: Starosta obce se domnívá, že většina respondentů odpoví možností c (ne).
- Hypotéza H7: Větší nespokojenost s hromadnou dopravou se projeví u seniorů.
- Hypotéza H8: Spokojenost se liší dle ekonomické aktivity respondentů.
- Hypotéza H9: Upravenost obce bude hodnocena rozdílně u mužů a žen.
- Hypotéza H10: Generaci 60 let a více v obci chybí bohoslužby a dodržování tradic a obyčejů.

6.4 Vyhodnocení výsledků průzkumu

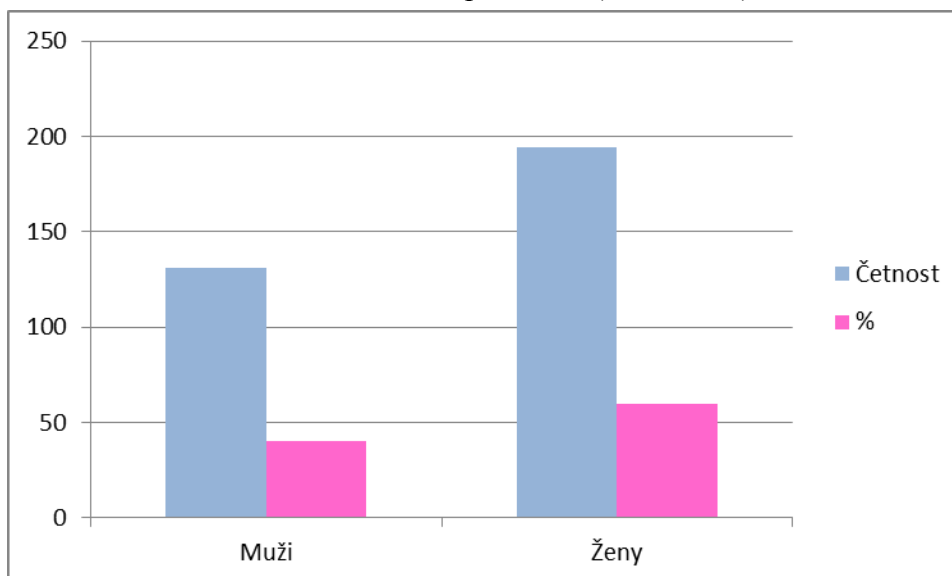
6.4.1 Demografické údaje

Tabulka 6: Pohlaví respondentů (otázka č. 7)

	Četnost	Relativní četnost	Relat. četnost v %
Muži	131	0,40	40
Ženy	194	0,60	60
Celkem	325	1,00	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 4: Pohlaví respondentů (otázka č. 7)

Zdroj: Vlastní zpracování

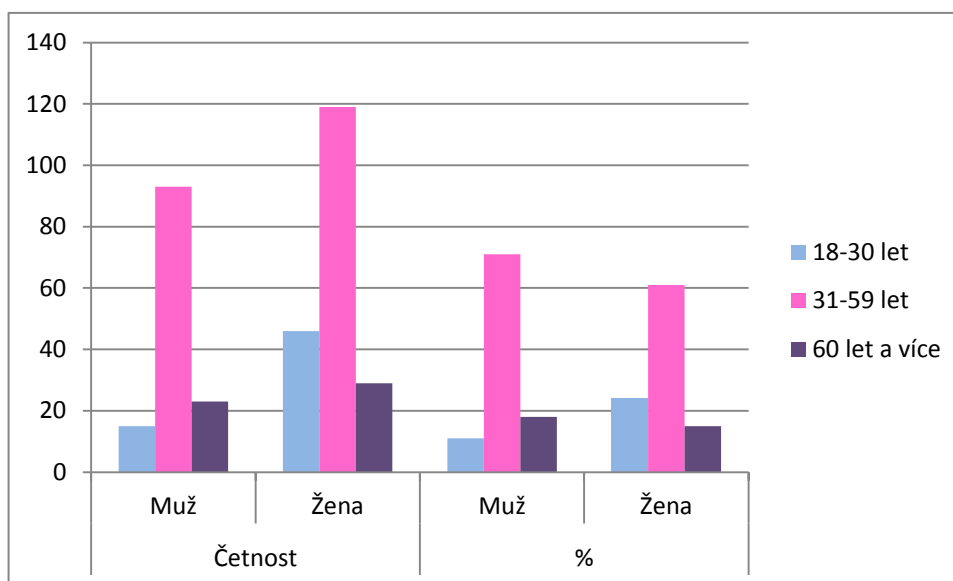
Empirického šetření se zúčastnilo 194 žen a 131 mužů. Z grafu je tedy patrné, že ve výzkumu bude převaha žen nad muži o 63 respondentů.

Tabulka 7: Věk respondentů (otázka č. 8, Váš věk se pohybuje v rozmezí)

	Četnost		Relativní četnost		Relat. četnost v %	
	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena
18-30 let	15	46	0,11	0,24	11	24
31-59 let	93	119	0,71	0,61	71	61
60 let a více	23	29	0,18	0,15	18	15

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 5: Věk respondentů (otázka č. 8)

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejmladšímu respondentovi bylo 18 let, nejstarší obyvatelce, která se zúčastnila dotazníkového šetření, bylo 94 let. Nejstaršímu respondentovi z řad mužů bylo 89 let.

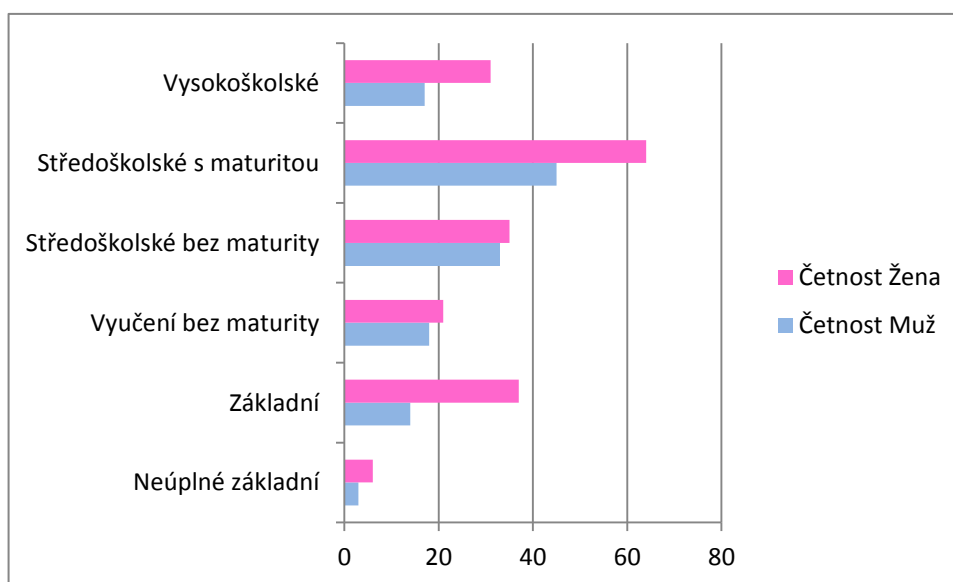
Tabulka 8: Vzdělání (otázka č. 9, Vaše ukončené vzdělání)

	Četnost		Relativní četnost		Relat. četnost v %	
	Muž	Žena	Muž	Žena	Muž	Žena
Neúplné základní	3	6	0,02	0,03	2	3
Základní	14	37	0,11	0,19	11	19
Vyučení bez maturity	18	21	0,14	0,11	14	11
Středoškolské bez maturity	33	35	0,25	0,18	25	18
Středoškolské s maturitou	45	64	0,35	0,33	35	33
Vysokoškolské	17	31	0,13	0,16	13	16

Zdroj: Vlastní zpracování

Co se týče nejvyššího dosaženého vzdělání, převládají v obci Olšovec osoby se středoškolským vzděláním s maturitou (34 % obyvatel), které tvoří 45 mužů a 64 žen. Druhou nejpočetnější skupinou jsou obyvatelé se středoškolským vzděláním bez maturity.(21 %), kde opět převládá ženské pohlaví – 35 žen a 33 mužů. Třetí „místo“ zauímají obyvatelé se základním vzděláním, kde opět dominuje ženské pohlaví s 37 osobami, což je o 23 osob více ve srovnání s muži. Nejméně je v obyvatelstvu obce Olšovec zastoupena skupina obyvatel s neúplným základním vzděláním, která čítá 9 osob. Z porovnání s obecními dokumenty z roku 2001 je patrné, že ve vesnici přibývá mladé generace s vyšším vzděláním.

Graf 6:Vzdělání (otázka č. 9, Vaše ukončené vzdělání)

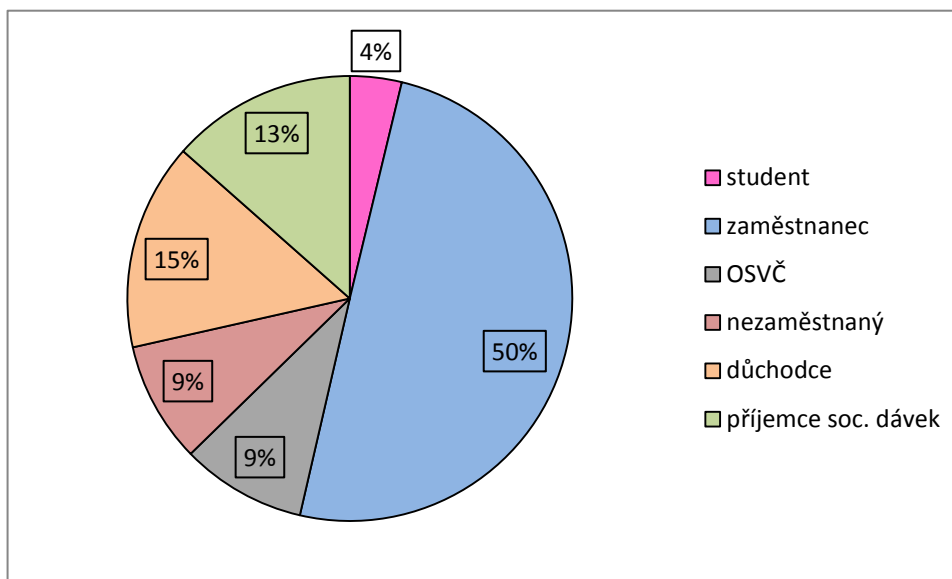
Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 9: Ekonomická aktivita (otázka č. 10, Vaše současná ekonomická aktivita)

	Četnost	Relativní četnost	Relat. četnost %
student	12	0,04	4
zaměstnanec	159	0,50	50
OSVČ	29	0,09	9
nezaměstnaný	28	0,09	9
důchodce	48	0,15	15
příjemce soc.	43	0,13	13

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 7: Ekonomická aktivita (otázka č. 10, Vaše současná ekonomická aktivita)

Zdroj: Vlastní zpracování

6 respondentů otázku na ekonomickou aktivitu přeskočilo. Na grafu si můžeme všimnout, že byly zastoupeny všechny možné odpovědi. Největší plochu 50 % (159 hlasů) zabírají respondenti, kteří jsou zaměstnaní. Na druhé pozici jsou senioři s 15 % (48 hlasů). 13 % (43 hlasů) tvoří příjemci sociálních dávek, jedná se především o maminky na mateřské dovolené. Skupina nezaměstnaní a osoby samostatně výdělečně činné tvoří každá po 9%. Nejmenší procentuální část patří studentům.

6.4.2 Hodnocení kvality života obyvatel

V této podkapitole jsem se zaměřila na vyhodnocení četnosti odpovědí respondentů na konkrétní otázky týkající se spokojenost či nespokojenost s kvalitou života. Konkrétně se jedná o otázky 1 – 6 (viz příloha-dotazník). Mezi podstatné otázky mého výzkumu bych zařadila: hodnocení životního prostředí, spokojenost se sportovním využitím v obci, postoj k možnému odstěhování, spokojenost s hromadnou dopravou, zhodnocení upravenosti obce a především spokojenost s činností starosty.

Tabulka 10: Vyhodnocení výsledků na otázku č. 1

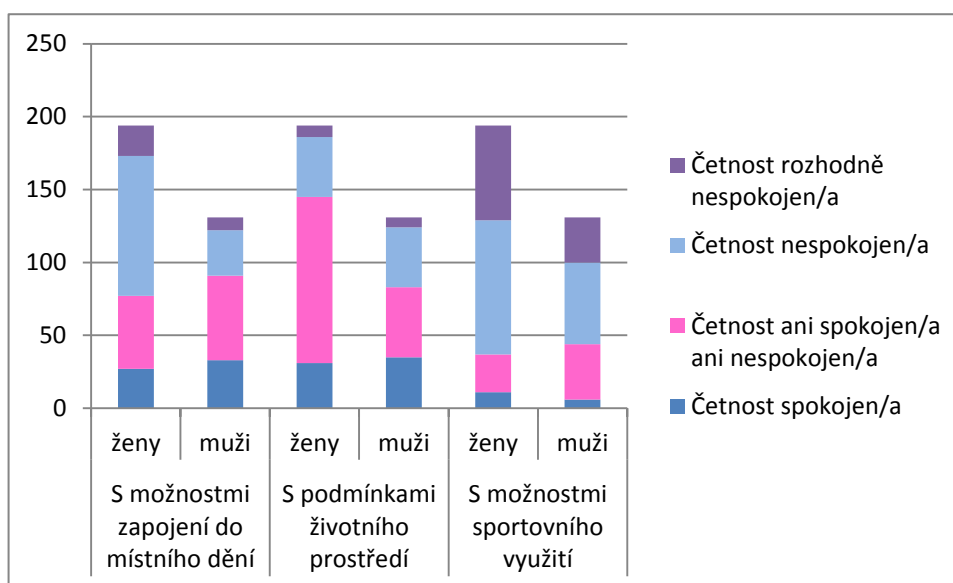
Možnost výběru těchto odpovědí:

Spokojen/a	ani spokojen/a	ani nespokojen/a	nespokojen/a				rozhodně nesp./a			
			1	2	3	4	1	2	3	4
Spokojenost/nespokojenost		Četnost				Relativní četnost v %				
		1	2	3	4	1	2	3	4	
S možnostmi zapojení do místního dění		ženy	27	50	96	21	14	26	49	11
		muži	33	58	31	9	25	44	24	7
S podmínkami životního prostředí		ženy	31	114	41	8	16	59	21	4
		muži	35	48	41	7	27	37	31	5
S možnostmi sportovního vyžití		ženy	11	26	92	65	6	13	47	34
		muži	6	38	56	31	4	29	43	24
Zhodnocení práce starosty		ženy	15	54	67	58	8	28	34	30
		muži	9	28	50	43	7	22	38	33
Se službami obecního úřadu		ženy	62	75	48	9	32	39	25	4
		muži	50	49	26	6	38	37	20	5

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 8: Vyhodnocení výsledků na otázku č. 1 (podotázky: a, b, c)

- Jak jste spokojen/a s možnostmi svého zapojení do společenského (místního) dění?
- Jak jste spokojen/a s podmínkami životního prostředí v místě kde žijete?
- Jak jste spokojen/a s možnostmi sportovního využití v obci?

Zdroj: vlastní zpracování

K první otázce se vyjádřili všichni respondenti. Většina žen (60 %, 117 hlasů) na tuto otázku odpověděla, že jsou nespokojené a rozhodně nespokojené s možností zapojení do místního dění. Nejvíce mužů (44 %, 58 hlasů) zakroužkovalo variantu ani spokojen ani nespokojen. Celkovou spokojenost potvrdilo 60 respondentů a celková nespokojenost byla potvrzena 157 hlasy.

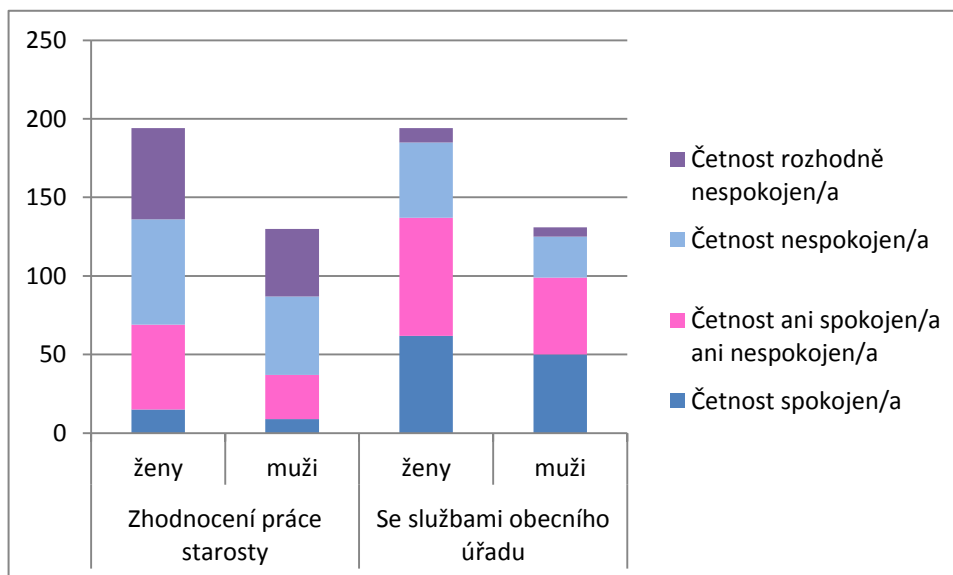
Největší spokojenost s podmínkami životního prostředí byla potvrzena skupinou mužů (27 %, 35 hlasů). Neutrální postoj k této otázce zaujaly ženy (59 %, 114 hlasů). K celkové nespokojenosti se přihlásilo 97 respondentů, necelých 30 % z celkového počtu 325 hlasů.

Otázku, jak jsou obyvatelé spokojeni s možnostmi sportovního využití, naprostá většina respondentů (244 hlasů) ohodnotila negativní odpovědí. Výsledek této otázky vystihuje stížnosti na sportovní areál v obci. Neutrální postoj k této otázce celkem vyjádřilo 64 obyvatel. 17 respondentů, především z řad seniorů, je spokojeno s možnostmi sportovního využití.

Graf 9: Vyhodnocení výsledků na otázku č. 1 (podotázky: d, e)

a) Jak byste zhodnotil/a práci starosty?

b) Jste spokojen/a se službami obecního úřadu?

Zdroj: Vlastní zpracování

S prací starosty je většina obyvatel nespokojena. Obě pohlaví hodnotí tuto otázku velmi negativně. Variantu rozhodně nespokojen/a zakroužkovalo 58 (30%) žen a 43 (33%) mužů. Možnost nespokojen/a zakroužkovalo 67 (34%) žen a 50 (38%) mužů. Práci starosty hodnotí možností spokojen/a, 24 lidí z 325. Neutrální postoj zvolilo 82 lidí.

Respondenti hodnotí služby obecního úřadu kladně. 112 respondentů se přiklonilo k možnostem spokojen/a. Pouhých 15 lidí hodnotí služby naprostou nespokojeností. Největší část tvoří 124 hlasů, kdy obyvatelé zakroužkovali neutrální možnost: ani spokojen/a ani nespokojen/a.

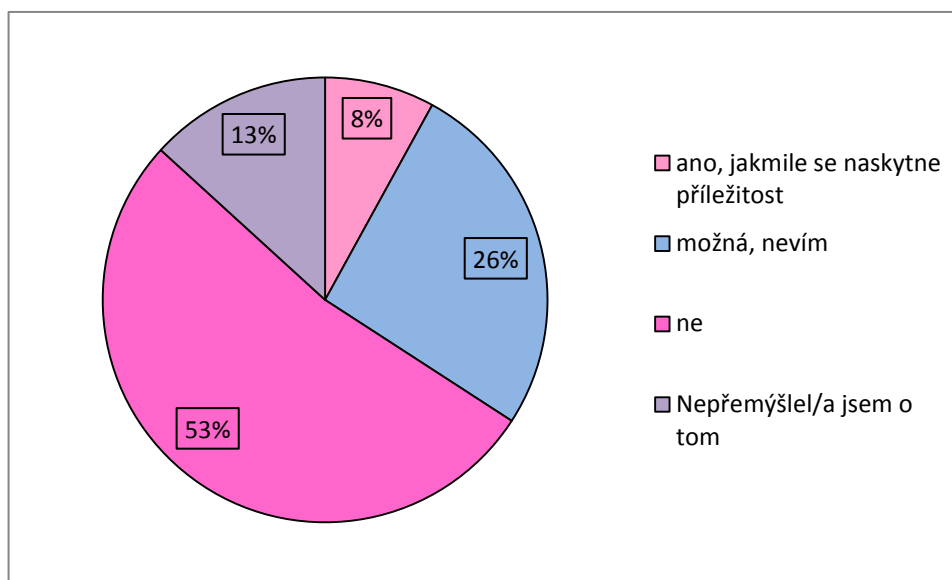
Tabulka 11: Vyhodnocení výsledků na otázku č. 2

Chtěl/a byste se odstěhovat z Vaší vesnice?

	Četnost	Relativní	Relat. četnost v %
ano, jakmile se naskytne	26	0,08	8
možná, nevím	85	0,26	26
ne	171	0,53	53
Nepřemýšlel/a jsem o tom	43	0,13	13

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 10: Vyhodnocení výsledků na otázku č.2

Zdroj: Vlastní zpracování

Naprostá většina respondentů odpověděla možností c, že by se nechtěli odstěhovat z vesnice. Druhým nejčastějším pořadím, bylo 13 %, kdy respondenti odpověděli, že o možnosti odstěhování nepřemýšleli a 85 obyvatel odpovědělo variantou možná, nevím. Pouhých 8% možnost odstěhování plánuje, jedná se především o mladou generaci lidí. Nejvíce seniorů se přiklonilo k možnosti c, především díky lokální identitě.³⁶

³⁶ Majerová, Věra. a kolektiv. *Český venkov 2004: Život mladých a starých lidí*. str. 41.

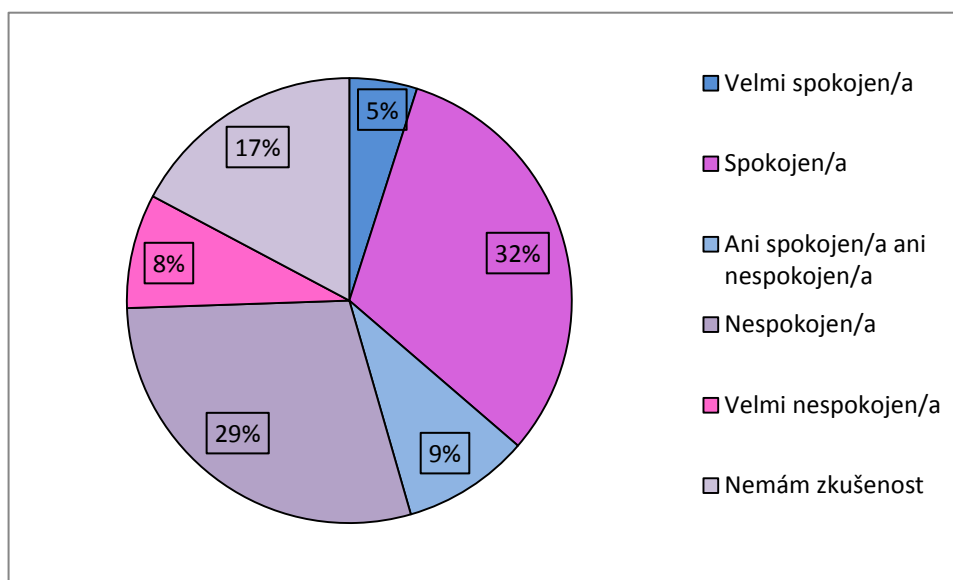
Tabulka 12: Vyhodnocení výsledků na otázku č. 3

Jak jste spokojen/a ve vesnici s hromadnou dopravou?

	Četnost	Relativní	Relat. četnost v %
Velmi spokojen/a	16	0,05	5
Spokojen/a	102	0,32	32
Ani spokojen/a ani	30	0,09	9
Nespokojen/a	94	0,29	29
Velmi nespokojen/a	27	0,08	8
Nemám zkušenost	56	0,17	17

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 11: Vyhodnocení výsledků na otázku č. 3

Zdroj: Vlastní zpracování

S hromadnou dopravou je nespokojeno a velmi nespokojeno 121 obyvatel (37%), jedná se především o skupinu ekonomicky aktivní, kdy velká část obyvatel využívá hromadnou dopravu ke každodenní dopravě do zaměstnání. Celkový počet nespokojených seniorů bylo zaznamenáno 20 a velmi nespokojených seniorů je 6. Kladné hodnocení této otázky zvolilo 118 respondentů a 56 obyvatel nemá zkušenost s dopravou.

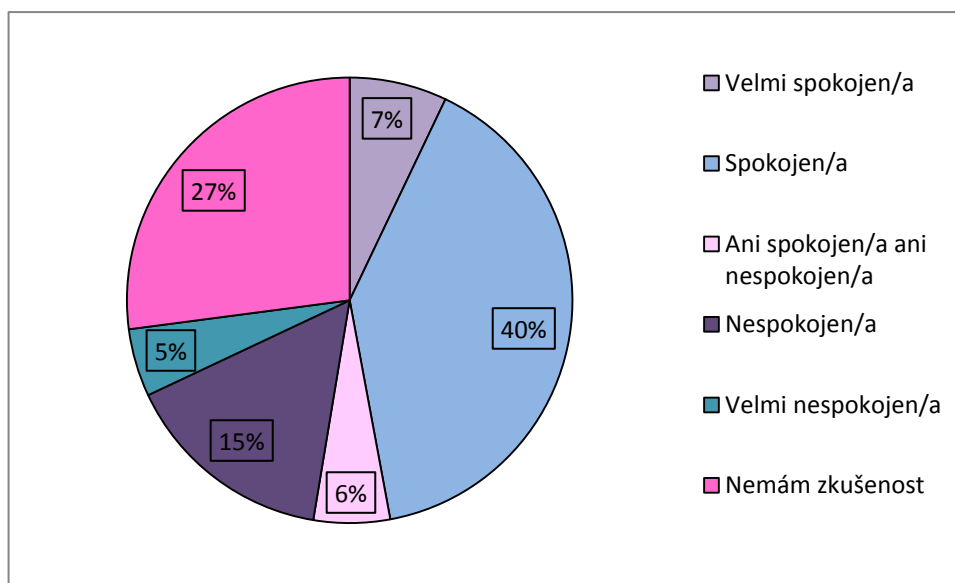
Tabulka 13: Vyhodnocení výsledků na otázku č. 4

Jak jste spokojen/a se zdravotním střediskem ve Vaší obci?

	Četnost	Relativní četnost	Relat. četnost v %
Velmi spokojen/a	23	0,07	7
Spokojen/a	130	0,4	40
Ani spokojen/a ani	18	0,06	6
Nespokojen/a	50	0,15	15
Velmi nespokojen/a	16	0,05	5
Nemám zkušenost	88	0,27	27

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 12: Vyhodnocení výsledků na otázku č. 4

Zdroj: Vlastní zpracování

Největší četnost odpovědí jsem zaznamenala u odpovědi spokojen/a, tuto odpověď zvolilo 130 dotazovaných (40%). Nemám zkušenost, zakroužkovalo 88 respondentů, z toho 52 žen a 36 mužů. Velmi nespokojení a nespokojení jsou především muži a ženy, jejichž ekonomická aktivita je zaměstnanec. Velmi spokojené se zdravotním střediskem jsou především ženy v důchodovém věku.

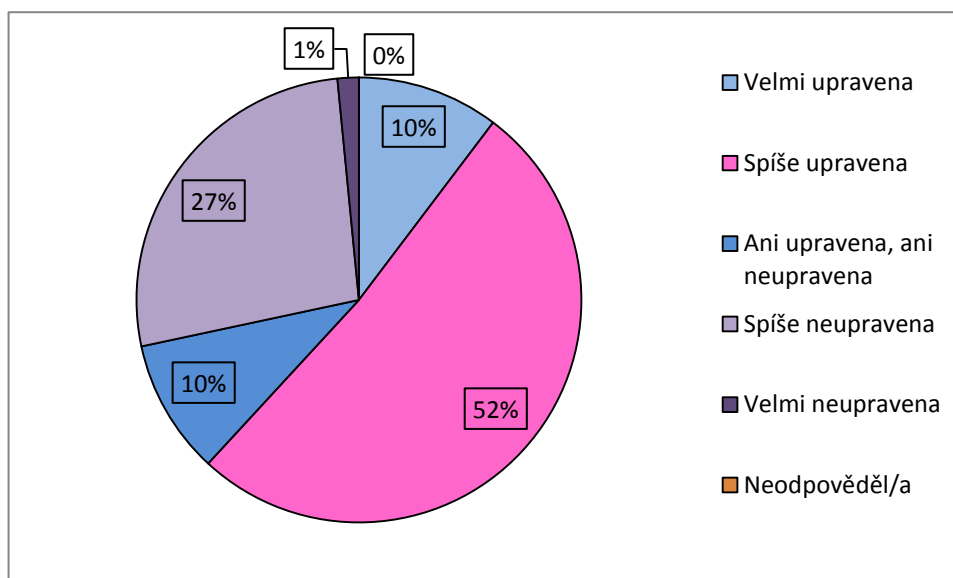
Tabulka 14: Vyhodnocení výsledků na otázku č. 5

Jak byste zhodnotil/a upravenost obce?

		Četnost	Relativní četnost	Relat.
Velmi upravena	ženy	20	0,10	10
	muži	14	0,11	11
Spíše upravena	ženy	100	0,52	52
	muži	63	0,48	48
Ani upravena, ani neupravena	ženy	19	0,10	10
	muži	16	0,12	12
Spíše neupravena	ženy	52	0,27	27
	muži	31	0,24	24
Velmi neupravena	ženy	3	0,01	1
	muži	3	0,02	2
Neodpověděl/a	ženy	0	0	0
	muži	4	0,03	3

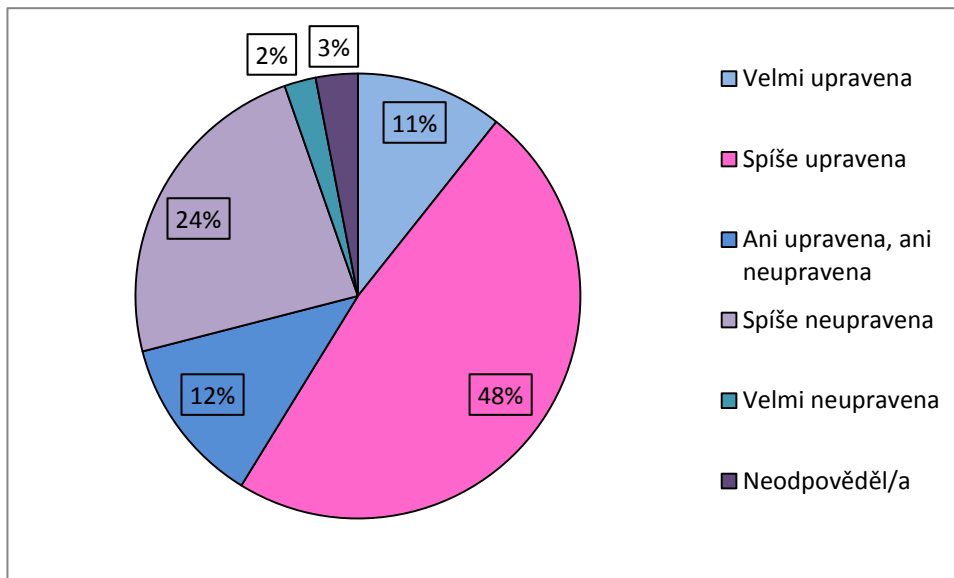
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 13: Vyhodnocení výsledků na otázku č. 5 (respondenti-ženy)

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 14: Vyhodnocení výsledků na otázku č. 5 (respondenti-muži)

Zdroj: Vlastní zpracování

Pozitivní odpověď na upravenost obce zvolilo 120 žen (62%) z celkového počtu dotazovaných žen. O 43 hlasů méně, zvolilo stejnou odpověď pohlaví mužů. Neutrálně se k této otázce vyjádřilo 35 respondentů. Celkový počet negativních ohlasů na upravenost obce potvrdilo 89 hlasů z toho 55 žen a 34 mužů. K otázce se nevyjádřili 4 respondenti (muži).

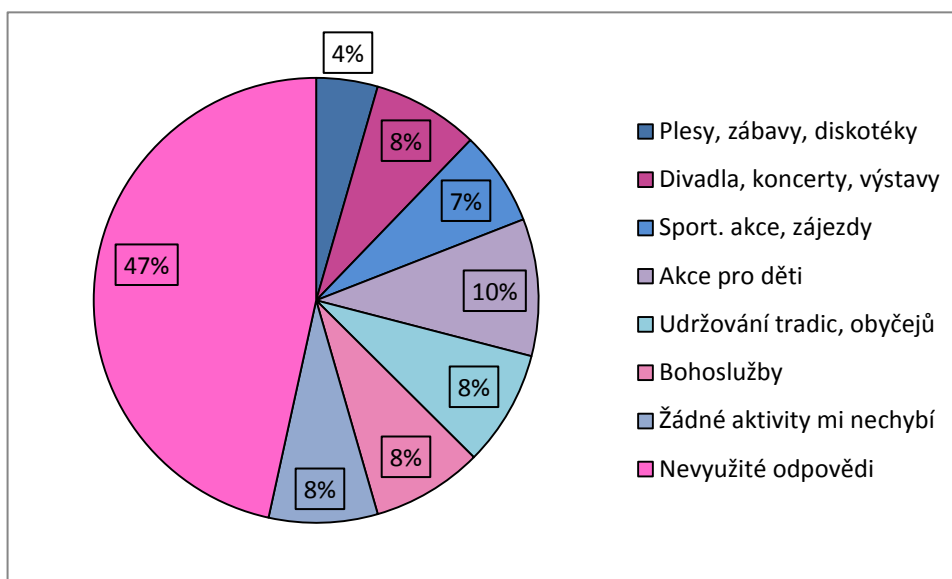
Tabulka 15: Vyhodnocení výsledků na otázku č. 6

Jaké kulturní akce, události a aktivity Vám v obci chybí? Zvolenou odpověď zakroužkujte. Můžete označit 1-3 odpovědi.

		Četnost	Celkem četnost
Plesy, zábavy, diskotéky	ženy	26	45
	muži	19	
Divadla, koncerty, výstavy	ženy	45	73
	muži	28	
Sportovní akce, zájezdy	ženy	40	75
	muži	35	
Akce pro děti	ženy	58	90
	muži	32	
Udržování tradic, obyčejů	ženy	49	83
	muži	34	
Bohoslužby	ženy	47	85
	muži	38	
Žádné aktivity mi nechybí	ženy	46	73
	muži	27	

Zdroj: Vlastní zpracování

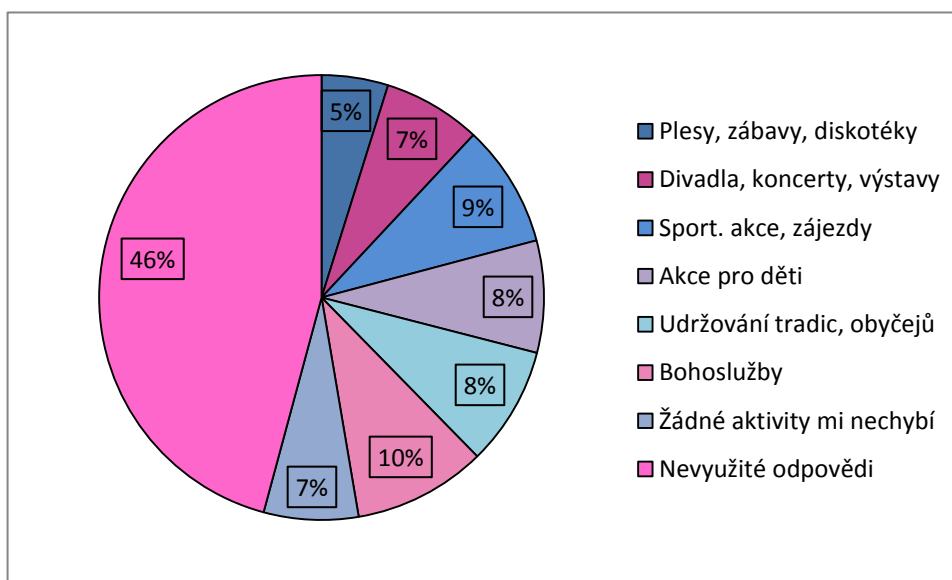
Graf 15: Vyhodnocení výsledků na otázku č. 6 (respondenti-ženy)

Zdroj: Vlastní zpracování

Největší četnost 58 hlasů žen byla zaznamenána u akcí, které jsou věnovány dětem. Následovaly akce, které mají udržovat tradice a obyčeje (49 hlasů). Jako třetí nejméně dostupné jsou uváděny bohoslužby. 46 dotazovaných tvrdí, že jim v obci žádné kulturní a společenské akce nechybí.

Graf 16: Vyhodnocení výsledků na otázku č. 6 (respondenti-muži)

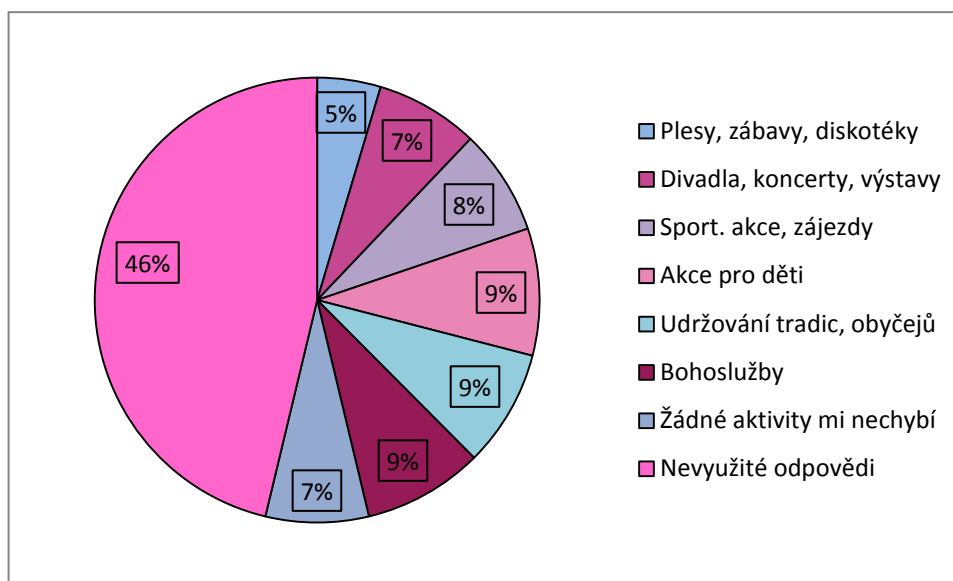

Zdroj: Vlastní zpracování

Na rozdíl od žen jsou podle mužů v obci nejvíce nedostupné bohoslužby, odpověď zvolilo 38 respondentů. Jako druhé nejméně dostupné uvádějí muži sportovní akce

a zájezdy (35 hlasů). Následují akce pro udržování tradic a obyčejů a akce pro děti. 27 mužů zvolilo odpověď, že jim žádné akce v obci nechybí.

Graf 17: Vyhodnocení výsledků na otázku č. 6 (respondenti-muži a ženy)

Zdroj: Vlastní zpracování

Jako nejvíce nedostupné jsou podle všech dotazovaných respondentů akce pro děti (90 hlasů). Následuje konání bohoslužeb v obci s celkovou četností odpovědí 85. Dotazovaní hodnotí jako třetí nejméně dostupné akce pro udržování tradic a obyčejů (83 hlasů). Odpověď “žádné aktivity mi nechybí“ zvolilo 73 obyvatel a využito nebylo 451 možností.

6.5 Ověření průzkumných hypotéz

Ke každé otázce z dotazníku byla stanovena konkrétní hypotéza, kterou výzkum potvrdí nebo vyvrátí. Pro vyhodnocení všech hypotéz jsem využila třídění prvního a druhého řádu.

Hypotéza H1: Spokojenost s možnostmi zapojení do společenského dění se liší dle věkové struktury a pohlaví.

- Jak jste spokojen/a s možnostmi svého zapojení do společenského (místního) dění?

Na základě dotazníkového šetření vyplynulo, že nejvíce jsou nespokojeny ženy ve věkovém rozmezí (31-59 let). Naopak muži ve stejném věkovém rozpětí nejčastěji

zvolili odpověď ani spokojen ani nespokojen, což může být dáno tím, že tato oblast spadá spíše do zájmu žen.

Na základě toho lze hypotézu přijmout. To znamená, že spokojenost s možnostmi zapojení do společenského dění se liší dle pohlaví, kdy u mužské populace převažuje spokojenost a u ženského pohlaví dominuje nespokojenost. Odpovědi respondentů se také liší dle věkové struktury, kdy nejvíce nespokojeni byli ženy a muži ve věkovém rozpětí (31-59 let), následovalo ženské pohlaví ve věkovém rozpětí (18-30 let). Na třetím místě podle počtu nespokojenosti skončili senioři (60 let a víc) a nejmenší nespokojenost byla potvrzena pohlavím mužů ve věkové kategorii (18-30 let).

Hypotéza H2: Nespokojenost se životním prostředím je vyšší u obyvatel s vyšším vzděláním.

- Jak jste spokojen/a s podmínkami životního prostředí v místě, kde žijete?

Největší nespokojenost se projevila u respondentů, kteří mají středoškolské vzdělání s maturitou. Po vysokoškolském vzdělání je to druhé nejvyšší vzdělání dosažené u obyvatel vybrané obce. Druhá největší nespokojenost se projevila u dotazovaných vysokoškoláků (17 hlasů), obyvatel se středním vzděláním bez maturity (17 hlasů) a obyvatel se základním vzděláním (17 hlasů). Nejmenší nespokojenost se projevila u dotazovaných s neúplným základním vzděláním. Nejčastěji zvolená odpověď u všech kategorií byla ani spokojen ani nespokojen. **Hypotézu č. 2 lze přijmout.**

Hypotéza H3: Spokojenost s možnostmi sportovního vyžití v obci se liší dle věkových skupin.

- Jak jste spokojen/a s možnostmi sportovního vyžití v obci?

Pomocí dotazníkového šetření lze říci, že nejvíce nespokojené s možnostmi sportovního vyžití jsou ženy ve věku (31-59 let). Celková největší nespokojenost se projevila jak u pohlaví mužů, tak i žen ve věkové kategorii (31-59 let), 163 hlasů. Naopak nejméně nespokojení se cítí obyvatelé ve věku 60 let a více (31 hlasů). Může to být způsobeno menší potřebou sportování. **Hypotézu lze přijmout.**

Hypotéza H4: Větší nespokojenost se projeví u obyvatel do 59 let (skupina ekonomicky aktivní).

- Jak byste zhodnotil/a práci starosty?

Výzkum potvrdil, že nejvíce negativních odpovědí zvolili respondenti ve věku (31-59 let), 143 hlasů. Celkovou nejčastější odpovědí byla odpověď: nespokojen. Neutrální postoj k této otázce zvolilo 83 respondentů. Pouhých 24 obyvatel je s prací starosty spokojeno. **Hypotézu lze přijmout.**

Hypotéza H5: Starosta obce se domnívá, že občané jsou nadměru spokojeni se službami obecního úřadu. Výzkum tuto domněnku potvrdí, nebo vyvrátí.

- Jak jste spokojen/a se službami obecního úřadu?

Z dotazníkového šetření v obci Olšovec je patrné, že 34 % (112 hlasů) je spokojeno se službami obecního úřadu. Negativní názor na služby poskytované obecním úřadem potvrdilo 89 hlasů. Nejčastější odpovědí byla odpověď s neutrálním názorem, to znamená, že se službami obecního úřadu nejsou ani spokojeni ani nespokojeni, tento názor zvolilo 124 dotazovaných čili (38 %) veškerých dotazovaných. V případě vyloučení neutrálních odpovědí **považují hypotézu 5 za přijatou.**

Hypotéza H6: Starosta obce se domnívá, že většina respondentů odpoví možností c (ne).

- Chtěl/a byste se odstěhovat z Vaší obce?

Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že naprostá většina dotazovaných (171 hlasů), se v žádném případě nechce odstěhovat z obce, tato skupina tvoří 53 % z celkového průzkumu. Četnost respondentů, kteří nad touto možností přemýšleli, ale zatím neví, je 85, jedná se především o mladou generaci lidí s nižším stupněm vzdělání. 13 % dotazovaných se přiznává k tomu, že nad touto otázkou nepřemýšleli. Nejmenší četnost odpovědí byla zaznamenána průzkumem u odpovědi- ano, jakmile se naskytne příležitost (26 hlasů, 8 %). **Na základě toho lze hypotézu přijmout.** To znamená, že největší četnost odpovědí byla zaznamenána u odpovědi ne. Domnívám se, že četnost odpovědi je způsobena příjemným okolím, dobře situovaným místem a vázaností na obec.

Hypotéza H7: Větší nespokojenost s hromadnou dopravou se projeví u seniorů.

- Jak jste spokojen/a v obci s hromadnou dopravou?

Hypotézu jsem vyhodnocovala podle ekonomické aktivity respondentů. Na základě průzkumu vyplynulo, že největší četnost negativních odpovědí zaznamenali respondenti z řad zaměstnanců. Celková četnost odpovědí nespokojen a velmi nespokojen byla 46 hlasů ze 157 hlasů všech zaměstnaných, tedy 28 % ze všech dotazovaných patřících do této skupiny. Zmíněná skupina patří také do skupiny s největším počtem pozitivních odpovědí, celkem zvolilo odpověď velmi spokojen/a, spokojen/a 63 respondentů, tedy 40 %.

Nespokojenost s hromadnou dopravou vyjádřilo 25 seniorů z celkového počtu 46 seniorů, tedy 56 % ze všech seniorů. Naopak 33% seniorů je s hromadnou dopravou spokojeno.

Celkově převyšuje nespokojenost s hromadnou dopravou o 3 hlasy celkovou spokojenost dotazovaných respondentů. Z výsledků je patrné, že **hypotézu nelze přijmout**, větší četnost negativních odpovědí byla zaznamenána u zaměstnaných.

Hypotéza H8: Spokojenost se liší dle ekonomické aktivity respondentů.

- Jak jste spokojen/a se zdravotním střediskem ve Vaší obci?

Pro potvrzení nebo vyvrácení hypotézy jsem si vybrala 3 největší skupiny členěné podle ekonomické aktivity, tedy zaměstnance, důchodce a příjemce sociálních dávek.

Největší spokojenost se zdravotním střediskem je zaznamenána ve skupině seniorů, kdy odpověď spokojen, velmi spokojen zvolilo 36 dotazovaných (78 % ze všech dotazovaných důchodců). Negativní odpověď nespokojen, velmi nespokojen zvolili 4 respondenti čili celková nespokojenost je pouhých 9 %. Neutrální odpověď zakroužkovali 3 respondenti a 3 respondenti z řad důchodců nemají zkušenost se zdravotním střediskem.

Druhé nejčetnější hodnocení spokojenosti je u příjemců sociálních dávek. Celkový počet dotazovaných spadajících do této skupiny je 47. Odpověď spokojen, velmi spokojen zakroužkovalo 27 příjemců sociálních dávek (58 %). Odpověď nespokojen, velmi nespokojen byla zakroužkována 9 respondenty, tvořícími 19 %. Neutrální odpověď zvolili také 3 respondenti a 8 respondentů navštěvuje středisko mimo obec Olšovec.

Poslední skupinou vybranou pro potvrzení/vyvrácení této hypotézy je skupina nazvaná zaměstnanci. Do této skupiny spadá největší počet respondentů, konkrétně 158. Odpověď spokojen, velmi spokojen zvolilo 57 zaměstnaných (36 %). Naopak odpověď nespokojen, velmi nespokojen zvolilo 41 zaměstnaných. Celková nespokojenost této skupiny činí 26 % ze všech zaměstnaných, kteří byli osloveni. Neutrální odpověď označilo 9 dotazovaných z této skupiny a téměř 32 % nemá zkušenost s místním střediskem.

Lze tedy říci, že každá skupina charakteristická jednou ekonomickou aktivitou hodnotí spokojenost s místním zdravotním střediskem rozdílně. Tato rozdílnost může být způsobena ordinačními hodinami, které nevyhovují skupinám, jako jsou např. zaměstnanci, OSVČ a studenti. **Hypotézu č. 8 lze přijmout.**

Hypotéza H9: Upravenost obce bude hodnocena rozdílně u mužů a žen.

- Jak byste zhodnotil/a upravenost obce?

Nejčastější odpověď u ženského i mužského pohlaví byla spíše upravena, tuto odpověď zvolilo 100 dotazovaných žen (52 %) a 63 mužů (48 %). Druhá nejčastěji zvolená odpověď byla u obou pohlaví stejná, spíše neupravena, odpověď zvolilo 52 žen (27 %) a 31 mužů (24 %). Třetí místo podle četnosti odpovědí zaujaly ženy s možností velmi upravena (10%) a možnost ani upravena ani neupravena (10 %). Muži mají na třetím místě podle četnosti neutrální odpověď neboli ani upravena ani neupravena (12 %), následuje odpověď velmi upravena (11 %). Nejméně zvolených možností se objevilo u výroku velmi neupravena, tuto možnost zvolili tři ženy a tři muži. Největší rozdíl mezi pohlavím byl zaznamenán v případě, kdy 4 muži neodpověděli na tuto otázku.

Na základě zjištěných výsledků z dotazníkového šetření **vyplývá, že hypotézu nelze přijmout.** Očekávala jsme větší rozdíly mezi odpověďmi mužů a žen a výsledek dotazníkového šetření poukázal na velmi podobné hodnocení upravenosti obce.

Hypotéza H10: Generaci 60 let a více v obci chybí bohoslužby a dodržování tradic a obyčejů.

- Jaké kulturní akce, události a aktivity Vám v obci chybí? Zvolenou odpověď zakroužkujte. Můžete označit 1-3 odpovědi.

Jako nejčastěji zvolená odpověď z řad ženského pohlaví byla možnost nedostupnosti akcí pro děti, jedná se především o ženy ve věkovém rozmezí (31-59 let). Nejčastěji zvolená odpověď u mužů byla nedostatek pořádaných bohoslužeb v obci. Největší potřebu akcí, které mají udržovat a připomínat tradice a obyčeje, má věková skupina (31-59 let) a v této skupině převládají početně ženy.

Nespokojenost s dostupností bohoslužeb konaných ve vesnici potvrdilo 85 dotazovaných, největší část je tvořena respondenty ve věku (31-59 let) s četností odpovědí 39, poté následuje část tvořená respondenty ve věku (60 let a více) s četností 38 hlasů.

Hypotézu č. 10 lze přijmout. Skupina, která se skládala z respondentů ve věkovém rozpětí 60 let a více zvolila nejčastěji potřebu možnosti bohoslužby (38 hlasů), jako druhá nejčastěji zvolená odpověď byla odpověď udržování tradic a obyčejů (17 hlasů), následovala možnost akce pro děti (14 hlasů). Dále seniorům chybí tyto akce: divadla, koncerty, výstavy (10 hlasů), plesy, zábavy, diskotéky (6 hlasů) a sportovní akce a zájezdy (2 hlasy).

6.6 Návrhy a doporučení pro další rozvoj kvality života v obci Olšovec

Na základě provedeného průzkumu, vyhodnocení výsledků jsem dospěla k následujícím návrhům.

1) Sportovní areál

Z výzkumu vyplynulo, že občané hodnotí velmi negativně možnost místního sportovního vyžití. V obci je rozlehlý areál nazývaný "Rybníček", kde se uskutečňují některé společenské a sportovní akce. Momentální sportovní vyžití v letním období je fotbal, bruslení na in-linech a prostor pro cvičení SDH Olšovec, v zimním období je hřiště nevyužito. K možnosti větší spokojenosti občanů bych doporučila starostovi a zastupitelstvu obce zvážit možnost rozvoje sportovního areálu, který mohou učinit pomocí dotace na víceúčelové hřiště, sportovní hřiště, areály a haly, sociální a technické zázemí.

2) Hromadná doprava

Nejčastější nespokojenost s hromadnou dopravou poskytovanou firmou ARRIVA MORAVA a.s., byla u obyvatel, kteří tuto služby využívají každodenně do zaměstnání. Nespokojenost může být způsobena: počtem spojů o víkendech, přesností a spolehlivostí spojů a chováním a ochotou řidičů. Doporučila bych lepší časové rozvržení mezi jednotlivými spoji ve směru (Olšovec → Hranice), (viz tabulka 2 příloha, str. 70-71).

3) Zdravotní středisko

Ze tří vybraných skupin členěných podle ekonomické aktivity je nespokojeno 54 občanů, z toho největší podíl mají respondenti, kteří jsou zaměstnání - 41 hlasů. Zmíněnou nespokojenost si vysvětlují ordinačními hodinami zdravotního střediska v Olšovci. Ordinační hodiny jsou dva dny v týdnu (úterý, pátek) v časovém rozmezí od 7:00 do 13:00 hodin. Doporučila bych zdravotnímu středisku udělat průzkum a informovat se o možném zájmu o prodloužení ordinační doby.

4) Bohoslužby, dodržování tradic a obyčejů, akce pro děti

Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že lidem v obci chybí společenské a kulturní akce, které by podporovaly dodržování tradic a obyčejů. Dále se respondentům zdají nedostupné bohoslužby a akce pro děti. Proto bych doporučila starostovi a zastupitelstvu obce do příštích let zařadit to společenských a kulturních akcí více událostí podporujících tradice (pálení čarodějnic, tematické jarmarky, adventní koledy, přástky,...) a akce pořádané pro děti (dětský den, drakiáda, lampionový průvod, pečení perníčků, sportovní den,...). Vzhledem k tomu, že obec nemá svůj kostel, ale pouze malou kapli, nepředpokládám, že by byly možné bohoslužby každý týden. Přesto bych doporučila pořádat tyto bohoslužby alespoň jedenkrát za měsíc.

Závěr

Předkládaná bakalářská práce se zaměřuje na problematiku hodnocení a měření kvality života u obyvatel obce Olšovec. Práce je standardně rozdělena na teoretickou a výzkumnou část. V třetí kapitole teoretické části se věnuji pojmu, definici, vymezení a dimenzím kvality života a také faktorům a aspektům kvality života. Čtvrtá kapitola se zaměřuje na skutečnost, jak sami obyvatelé vnímají a posuzují subjektivně vnímanou kvalitu života ve vztahu k obci, kde žijí. Pátá kapitola praktické části práce prezentuje a popisuje obec Olšovec. Šestá kapitola je věnována popisu zrealizovaného výzkumného šetření, které se týká monitorování a hodnocení kvality života obyvatel dané obce. Dále tato kapitola uvádí výsledky výzkumného šetření a obsahuje doporučení pro budoucí rozvoj kvality života v obci Olšovec.

Cílem bakalářské práce bylo na podkladě dostupných teoretických poznatků a po provedení kvantitativního průzkumného šetření, za užití dotazníků, monitorovat a zhodnotit kvalitu života obyvatel v konkrétní obci (Olšovec) a následně navrhnout doporučení pro zlepšení a zefektivnění jejich kvality života.

Celkem byli prostřednictvím výzkumného šetření osloveni obyvatelé obce Olšovec. Hlavním kritériem pro výběr respondentů byl věk nad 18 let a trvalý pobyt v této obci. Cílový soubor byl složen z 325 obyvatel, kdy 194 obyvatel (tj. 60 %) bylo zastoupeno ženami a 131 obyvatel (tj. 40 %) bylo zastoupeno muži. Nejmladšímu respondentovi bylo 18 let, nejstarší obyvatelce, která se zúčastnila dotazníkového šetření, bylo 94 let. Nejstarší respondent – muž byl ve věku 89 let. U obyvatel obce Olšovec převládá středoškolské vzdělání s maturitou, což uvedlo 34 % obyvatel.

Výzkumných hypotéz bylo stanoveno celkem deset, kdy H1, H2, H3, H4, H5, H6, H8 H10 byly potvrzené, a to na podkladě výsledků a zjištění získaných v rámci provedeného výzkumného šetření. Pouze H7 a H9 byly vyvráceny.

Práce v komplexním pojetí rozkrývá a vysvětluje mnohé informace a zajímavosti týkající se problematiky kvality života obyvatel, kteří žijí ve vybrané lokalitě - v obci Olšovec. Práce prezentuje důvody jejich spokojenosti a nespokojenosti, aspekty a faktory jejich života a to diferencovaně podle pohlaví respondentů.

Závěrem bych ráda uvedla, že jsem si vědoma skutečnosti, že zjištěné výsledky nelze generalizovat například i na další obce, neboť jsem pracovala pouze s určitou

komunitou obyvatel, v určitém regionu, který může být zcela specifický, a proto se výsledky mohou lišit region od regionu. Také je třeba zmínit, že z celkového počtu 494 obyvatel obce Olšovec se mi podařilo výzkumným šetřením oslovit pouze 325 obyvatel, tj. 65,7 %.

ANOTACE

Příjmení a jméno autora:	Dostálová Markéta
Instituce:	Moravská vysoká škola Olomouc
Název práce v českém jazyce:	Posouzení kvality života v obci Olšovec
Název práce v anglickém jazyce:	Assessment of quality of life in the village Olšovec.
Vedoucí práce:	Mgr. Martin Fink
Počet stran:	61
Počet příloh:	6
Rok obhajoby:	2015
Klíčová slova v českém jazyce:	Kvalita života, obyvatelé, dimenze kvality života, obec Olšovec.
Klíčová slova v anglickém jazyce:	Quality of life, residents, dimensions of quality of life, community Olšovec.

Bakalářská práce se zaměřuje na téma „Posouzení kvality života v obci Olšovec“. Předkládaná práce prezentuje problematiku kvality života u obyvatel daného regionu (obce Olšovec) se specifiky, která se k této lokalitě vztahují a jsou pro ni zcela typická. Teoretická část práce se snaží popsat a vystihnout fungování obce, zejména pak společenské a sportovní vyžití pro zdejší obyvatele. Mimo jiné se soustřeďuje na skutečnost, jaká je dostupnost do okolních měst apod.

Ve výzkumné části autorka bakalářské práce realizuje hodnocení a měření kvality života obyvatel v Olšovci, k němuž je využito dotazníkové šetření.

This thesis focuses on "Assessment of quality of life in the village Olšovec". This work presents the issue of quality of life for residents of the region (the village Olšovec) the specifics that apply to this area and are strictly typical. The theoretical part tries to describe and capture the functioning of the municipality, especially social and sports activities for local residents. Among other things, focuses on the fact that what is the access to neighboring towns like.

In the research, the author of the thesis is to implement the assessment and measurement of quality of life in Olšovec. Will be used for the survey.

Seznam použité literatury

Literární zdroje

ANDRÁŠKO, Ivan. The role and status of geography in the quality of life research. In *GEODNY LIBEREC 2008: Sborník příspěvků*. Liberec: Technická univerzita, 2009, s. 210 – 215. ISBN 978-80-7372-443-6.

ČÁSLAVKA, Jiří, HÁK, Tomáš, TŘEBICKÝ, Viktor, KUTÁČEK, Stanislav. *Indikátory blahobytu: Všechno, co jste kdy chtěli vědět o štěstí (ale báli jste se zeptat)*. Praha: APEL, 2010. 55 s. ISBN 978-80-87417-02-7.

DVOŘÁKOVÁ, Zuzana, DUŠKOVÁ, Lucie, SVOBODOVÁ, Lenka a kolektiv. *Svět práce a kvalita života: Vliv změn světa práce na kvalitu života*. Praha: Výzkumný ústav bezpečnosti práce, 2006. 117 s. ISBN 80-86973-08-5.

DŽUKA, Josef. *Psychologické dimenzie kvality života*. Prešov: Prešovská univerzita, 2004. 519 s. ISBN 80-8068-282-8.

MAJEROVÁ, Věra a kolektiv. *Český venkov: Život mladých a starých lidí*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2005. 174 s. ISBN 80-213-1281-5.

MOŽNÝ, Ivo. *Česká společnost: Nejdůležitější fakta o kvalitě našeho života*. Praha: Portál, 2004. 207 s. ISBN 80-7178-624-1.

PAYNE, Jan a kolektiv. *Kvalita života a zdraví*. Praha: Triton, 2005. 629 s. ISBN 80-7254-657-0.

SZALAI, Sándor, Andrews, Frank. *The Quality of life: Comparative studies*. Beverly Hills: Sage Publications, 1980. 289 s. ISBN neuvedeno.

ŠUBRT, Jiří a kolektiv. *Soudobá sociologie III. Diagnózy soudobých společností*. Praha: Karolinum Press, 2008. 384 s. ISBN 978-80-246-1486-1.

VAĎUROVÁ, Helena, MÜHLPACHR, Pavel. *Kvalita života: Teoretická a metodologická východiska*. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, 2005. 143 s. ISBN 80-210-3754-7.

Periodické zdroje

DIENER, Ed, SUH, Eunkook. Measuring Quality Of Life: Economic, Social, and Subjective Indicators. In *Social Indicators Research*, 1997 (40), p. 189 – 216. ISSN 0303-8300.

FELCE, David, PERRY, Jonathan. Quality of life: Its definition and Measurement. In *Research in Developmental Disabilities*, 1995, Volume 16, Issue 1, p. 51 – 74. ISSN 0891-4222.

IRA, Vladimír. *Ludia, geografické prostredie a kvalita života*. Bratislava: Geografický ústav SAV, 2008. 24 s. ISSN 1210-3519.

IRA, Vladimír, ANDRÁŠKO, Ivan. Kvalita života z pohľadu humánnej geografie. In *Geografický časopis*, 2007, 59, s. 159 – 179. ISSN 0016-7193.

KOVÁČ, Damián. Kultivace integrované osobnosti. In *Psychologie Dnes*, 2004 (2), s. 12 - 14. ISSN 1212-9607.

SCHALOCK, Robert. *Quality of Life, Vol. 1: Conceptualization and Measurement*. Washington, DC: American Association on Mental Retardation, 1996. 150 p. ISBN 0-940898-38-1.

SCHALOCK, Robert. The concept of quality of life: what we know and do not know. In *Journal of Intellectual Disability Research*, 2004, vol. 48, no. 3, p. 203 - 216. ISSN 1365-2788.

VAN KAMP, Irene, LEIDERMEIJER, Kees, MARSMAN, Gooitske, DE HOLLANDER, Augustinus. 2003. Urban environmental quality and human well-being: Towards a conceptual framework and demarcation of concepts; a literature study. In *Landscape and Urban Planning*, 2003, Volume 65, Issues 1 – 2, p. 5 – 18. ISSN 0169-2046.

Internetové zdroje

HANCOCK, Trevor. Quality of Life Indicators and The DHC. Legislative Assembly of Ontario [online] 2000 [cit. 2014-12-06]. Dostupné z: <http://www.ontla.on.ca/library/repository/mon/24002/299271.pdf>.

Kvalita života: Sborník příspěvků z konference, konané dne 25. 10. 2004 v Třeboni. *Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví* [online] 2004 [cit. 2014-12-19]. Dostupné z: <https://www.ipvz.cz/download.aspx?item=1105&>.

Obec Olšovec [online] 2015 [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://www.obecolsovec.cz/>.

World Health Organization [online] 1993 [cit. 2014-12-06]. Dostupné z: <http://www.who.int/en/>.

Ostatní zdroje

ANDRÁŠKO, Ivan. *Vnitorná struktúra mesta z hľadiska kvality života*. Dizertačná doktorandská práca (PhD.). Školiteľ Vladimír Ira. Bratislava: Geografický ústav SAV, 2007. 140 s.

Seznam příloh

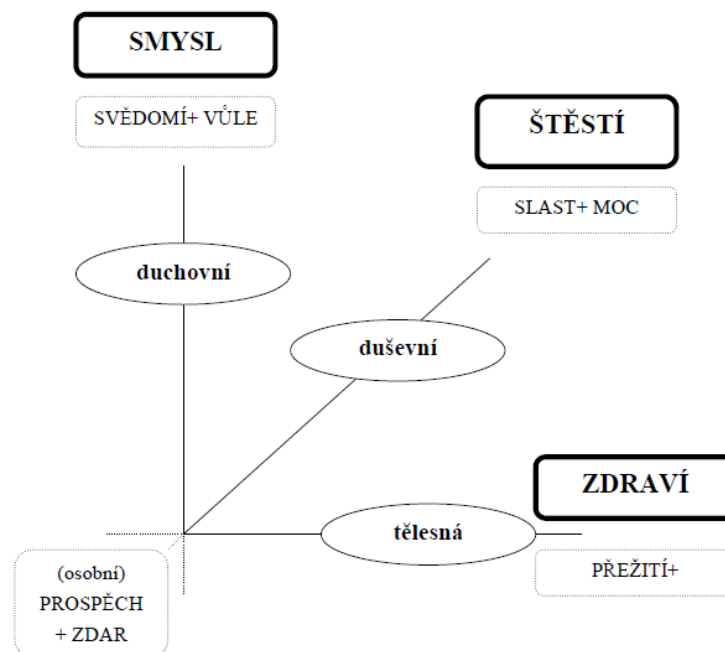
Obrázky

Obrázek 1: Vnitřní faktory kvality života (strana 14)

Obrázek 2: Model kvality života dle D. Felceho a J. Perryho (strana 14)

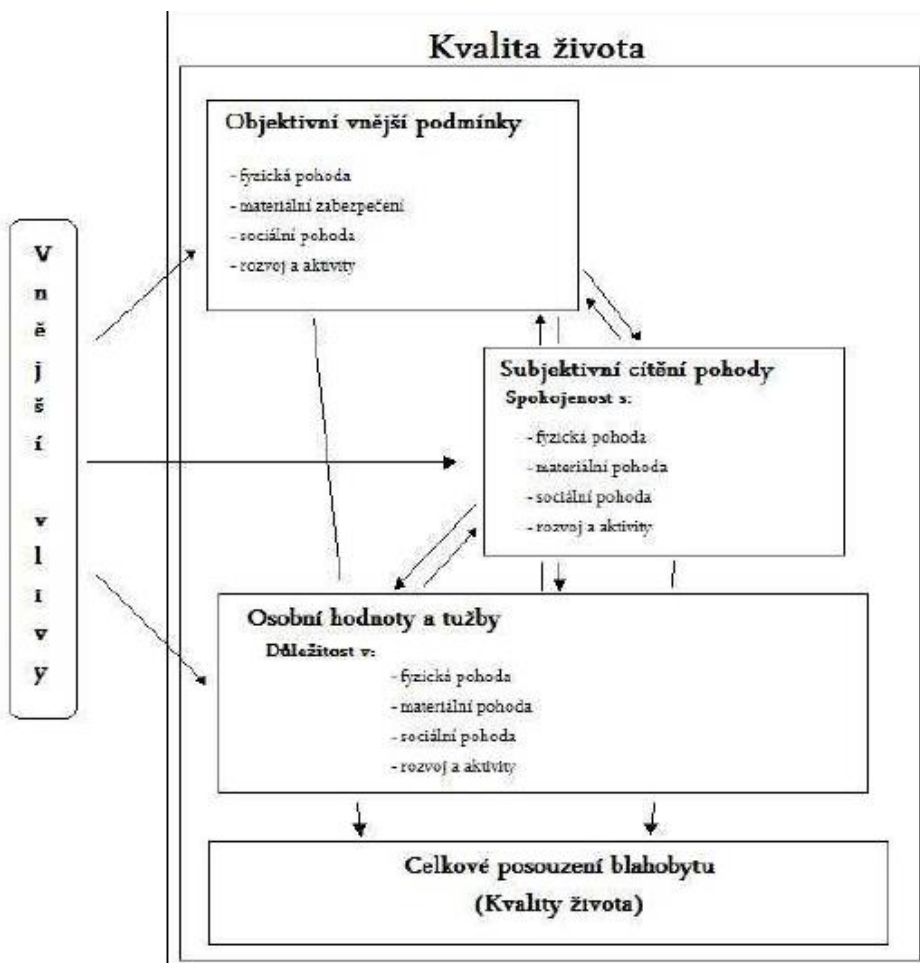
Obrázek 3: Model kvality života dle Landesmana (strana 14)

Obrázek 1: Vnitřní faktory kvality života³⁸

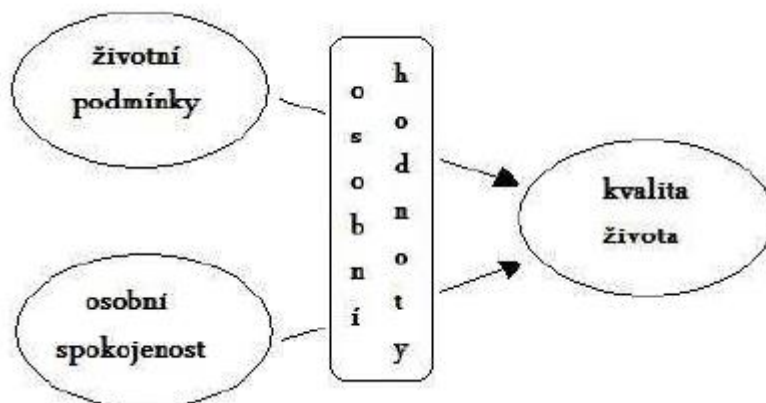
³⁸ Zdroj: Kováč, D. (2004): *Kultivace integrované osobnosti*. Psychologie Dnes, 2004 (2): 12-14.

Obrázek 2: Model kvality života dle D. Felceho a J. Perryho³⁹

³⁹ FELCE, David, PERRY, Jonathan. *Quality of life: Its definition and Measurement*. In *Research in Developmental Disabilities*, 1995, Volume 16, Issue 1, p. 51 – 74. ISSN 0891-4222.

Obrázek 3: Model kvality života dle Landesmana⁴⁰

⁴⁰ FELCE, David, PERRY, Jonathan. Quality of life: Its definition and Measurement. In *Research in Developmental Disabilities*, 1995, Volume 16, Issue 1, p. 51 – 74. ISSN 0891-4222.

Tabulky

Tabulka 1: Nejčastější indikátory života dle J. Čáslavky, T. Háka, V. Třebického a S. Kutáčka (strana 20)

Tabulka 2: Přehled spojů, Olšovec/Hranice na Moravě (strana 49)

Tabulka 1: Nejčastější indikátory kvality života dle J. Čáslavky, T. Háka, V. Třebického a S. Kutáčka ⁴¹

Oblast měření kvality života	Podoblast měření kvality života	Příklady využívaných indikátorů nebo indikátorových sad
Zdraví	Úmrtnost	Očekávaná délka života
	Nemocnost	Informace o specifických nemocech
	Kombinovaná měření úmrtnosti a nemocnosti	Roky života s různou mírou zdravotního omezení a roky života ztracené předčasnou mortalitou
Vzdělání	Finanční a lidské zdroje investované do vzdělání	Náklady žáka
	Přístup ke vzdělání	Počet zapsaných jedinců v různých stupních vzdělání
	Kvalita vzdělání	Možnost uplatnění absolventů škol na trhu práce
Osobní aktivity	Zaměstnání	Rovné příležitosti v zaměstnání

⁴¹ ČÁSLAVKA, Jiří, HÁK, Tomáš, TŘEBICKÝ, Viktor, KUTÁČEK, Stanislav. *Indikátory blahobytu: Všechno, co jste kdy chtěli vědět o štěstí (ale báli jste se zeptat)*. Praha: APEL, 2010. 55 s. ISBN 978-80-87417-02-7.

	Dojíždění	Dostupnost dopravy a její cena
	Neplacené práce v domácnosti	Distribuce práce v domácnosti mezi jejími členy
	Volný čas	Rozdíl v množství volného času v rámci komunity podle vzdělání a podobně
	Bydlení	Počet osob bez domova
Osobní vliv na politiku a vládnutí	Prosazování názorů občanů	Míra nezávislosti médií
	Legislativní záruky	Lidská práva a podobně
	Zajištění spravedlivé aplikace práv občanů	Existence nezávislého soudnictví
Sociální vazby	Altruistické chování	Míra ochoty vykonávat dobrovolnou práci
	Vazby v pracovním prostředí	Míra zapojení na pracovišti
	Vazby v každodenním soukromém životě	Míra podpory přátel
Environmentální podmínky	Environmentální podmínky a lidské zdraví	Monitoring a měření koncentrací průmyslových chemických látek, které mají vliv na zdraví člověka
	Přístup k službám prostředí	Přístup k informacím o životním prostředí
	Dobré a špatné životní podmínky vázané na životní prostředí	Míra hluku
	Klimatické výkyvy a přírodní	Míra sezónního nedostatku vody

	katastrofy	
Absence jistot / nejistoty	Osobní nejistota	Míra kriminality
	Ekonomické nejistoty způsobené nezaměstnaností, nemocí, spojené se stářím	Míra přistoupení na krácení platu nebo navyšování počtu odpracovaných hodin z důvodu zachování zaměstnání

Tabulka 2: Přehled spojů, Olšovec/Hranice na Moravě

SOBOTA	ČAS ODJEZDU (Olšovec – Hranice)
1. spoj	5:00 hodin
2. spoj	5:02 hodin
3. spoj	7:28 hodin
4. spoj	7:35 hodin
5. spoj	13:33 hodin
6. spoj	13:33 hodin
7. spoj	17:16 hodin
8. spoj	17:25 hodin

NEDĚLE	ČAS ODJEZDU (Olšovec – Hranice)
1. spoj	5:00 hodin
2. spoj	5:02 hodin

3. spoj	7:28 hodin
4. spoj	7:35 hodin
5. spoj	13:18 hodin
6. spoj	16:01 hodin
7. spoj	17:16 hodin
8. spoj	17:25 hodin

SOBOTA	ČAS ODJEZDU (Hranice-Olšovec)
1. spoj	6:15 hodin
2. spoj	6:40 hodin
3. spoj	10:50 hodin
4. spoj	12:10 hodin
5. spoj	15:05 hodin
6. spoj	15:50 hodin
7. spoj	18:50 hodin
8. spoj	18:55 hodin

NEDĚLE	ČAS ODJEZDU (Hranice-Olšovec)
1. spoj	6:15 hodin
2. spoj	6:40 hodin

3. spoj	10:10 hodin
4. spoj	10:50 hodin
5. spoj	15:05 hodin
6. spoj	15:50 hodin
7. spoj	16:15 hodin
8. spoj	18:50 hodin
9. spoj	18:55 hodin

Dotazník

DOTAZNÍK KVALITY ŽIVOTA

Vážení občané,

obracím se na Vás s prosbou o vyplnění tohoto dotazníku, týkajícího se spokojenosti či nespokojenosti s kvalitou života v naší obci Olšovec. Dotazník je zcela anonymní, veškeré údaje budou použity pouze pro osobní účely.

U každé otázky zakroužkujte pouze jednu odpověď, není-li uvedeno jinak.

Výsledky tohoto dotazníku budou součástí bakalářské práce studentky Moravské vysoké školy v Olomouci. Závěrečná zpráva dotazníkového šetření bude k nahlédnutí v průběhu měsíce května na nástěnce u obchodu.

Děkuji Vám za spolupráci!

1. Zakroužkujte jedno číslo, které zachycuje Váš osobní názor.

spokojen/a ani spokojen/a ani nespokojen/a nespokojen/a rozhodně nespokojen/a

1 2 3 4

a) Jak jste spokojen/a s možnostmi svého zapojení do společenského (místního) dění?	1	2	3	4
b) Jak jste spokojen/a s podmínkami životního prostředí v místě kde žijete?	1	2	3	4
c) Jak jste spokojen/a s možnostmi sportovního využití v obci?	1	2	3	4
d) Jak byste zhodnotil/a práci starosty?	1	2	3	4
e) Jste spokojen/a se službami obecního úřadu?	1	2	3	4

2. Chtěl/a byste se odstěhovat z Vaší vesnice?

- a) ano, jakmile se naskytne příležitost
- b) možná, nevím
- c) ne
- d) nepřemýšlela jsem o tom

3. Jak jste spokojen/a ve vesnici s hromadnou dopravou?

- a) velmi spokojen/a
- b) spokojen/a
- c) ani spokojen/a ani nespokojen/a
- d) nespokojen/a
- e) velmi nespokojen/a
- f) nemám zkušenost

4. Jak jste spokojen/a se zdravotním střediskem ve Vaší obci?
- a) velmi spokojen/a
 - b) spokojen/a
 - c) ani spokojen/a ani nespokojen/a
 - d) nespokojen/a
 - e) velmi nespokojen/a
 - f) nemám zkušenost
5. Jak byste zhodnotil/a upravenost obce?
- a) velmi upravena
 - b) spíše upravena
 - c) ani upravena, ani neupravena
 - d) spíše neupravena
 - e) velmi neupravena
6. Jaké kulturní akce, události a aktivity Vám v obci chybí? Zvolenou odpověď zakroužkujte. Můžete označit 1-3 odpovědi.
- a) plesy, zábavy, diskotéky
 - b) divadla, koncerty, výstavy
 - c) sportovní akce, zájezdy
 - d) akce pro děti
 - e) udržování tradic, obyčejů
 - f) bohoslužby
 - g) žádná z uvedených aktivit mi v obci nechybí
 - h) jiné (prosím dopište):
.....
7. Jste
- a) žena
 - b) muž
8. Váš věk se pohybuje v rozmezí
- a) 18-30
 - b) 31-59
 - c) 60 +
9. Vaše ukončené vzdělání
- a) neúplné základní
 - b) základní
 - c) vyučení bez maturity
 - d) středoškolské bez maturity
 - e) středoškolské s maturitou
 - f) vysokoškolské
10. Vaše současná ekonomická aktivita
- a) student
 - b) zaměstnanec
 - c) OSVČ (osoba samostatně výdělečně činná)
 - d) nezaměstnaný
 - e) důchodce
 - f) příjemce sociálních dávek
 - g) jiné (prosím uveďte)
.....

DĚKUJI ZA SPOLUPRÁCI!

Trvalé bydliště (lokalita)